

HD FINANSIEL RÅDGIVNING

AALBORG UNIVERSITET

SPECIALE AFHANDLING

HDFR-4. semester (Rungsted)

SPAREKASSEN KRONJYLLAND

En analyse af Sparekassen Kronjyllands vækst og fremtiden for sparekassen

Vejleder: Christian Farø

Aalborg Universitet

Opgave udarbejdet af:

Julie Saxe, studienummer 20167056 og

Jehinthan Kathiramalai, studienr. 20167061

Speciale I HD 2. del,
April 2019

Indholdsfortegnelse

.....	0
EXECUTIVE SUMMARY	3
INDLEDNING.....	4
PROBLEMFORMULERING	6
AFGRÆNSNING	6
METODE	7
KILDEKRITIK	8
VIRKSOMHEDSPRÆSENTATION.....	8
SPAREKASSEN KRONJYLLAND.....	8
PRÆSENTATION AF JUTLANDER BANK.....	10
REGNSKABSANALYSE	10
REGNSKABSANALYSE AF SPAREKASSEN KRONJYLLAND OG JUTLANDER BANK.....	10
ÅRETS RESULTAT	11
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>11</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>12</i>
BASISINDTJENING.....	12
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>12</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>13</i>
INDTJENING PR. OMKOSTNINGSKRONE	15
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>15</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>16</i>
ROE	16
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>17</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>19</i>
<i>Delkonklusion.....</i>	<i>19</i>
ROA	20
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>21</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>21</i>
<i>Delkonklusion.....</i>	<i>22</i>
ICGR	22
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>23</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>24</i>
<i>Delkonklusion.....</i>	<i>24</i>
WACC.....	24
<i>Sparekassen Kronjylland.....</i>	<i>27</i>
<i>Jutlander Bank</i>	<i>28</i>
<i>Delkonklusion.....</i>	<i>28</i>
UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION	28
SPAREKASSEN KRONJYLLAND.....	28
JUTLANDER BANK	29
<i>Delkonklusion.....</i>	<i>29</i>
<i>Samlet delkonklusion på regnskabsanalyse.....</i>	<i>29</i>
KAPITALSTYRING.....	31
Reguleringer i banksektoren	31

BASISKAPITALEN.....	32
SPAREKASSENS KAPITALSITUATION	35
<i>Risikovægtede poster</i>	35
<i>Kreditrisiko</i>	36
<i>Likviditetsrisiko</i>	39
<i>Markedsrisiko</i>	39
<i>Operationel risiko</i>	40
<i>Solvensberegning</i>	41
<i>Delkonklusion</i>	45
TILSYNSDIAMANTEN	45
<i>Sparekassen Kronjylland</i>	48
<i>Jutlander Bank</i>	48
<i>Delkonklusion</i>	51
PÅBUD FRA FINANSTILSYNET	52
<i>Delkonklusion på kapitalstyring</i>	54
NYE LÅNEREGLER.....	54
VÆKSTVEJLEDNINGEN	55
VALG AF LÅNTYPE	55
HVORFOR NYE LÅNEREGLER?	56
BOLIGMARKEDET	57
DELKONKLUSION	62
OPRETTELSE AF EN NY FILIAL:.....	63
<i>Udgifter</i>	64
<i>Indtægter</i>	65
KONKLUSION	67
PERSPEKTIVERING.....	68
REFERENCER	69
BILAG:.....	72

Executive summary

In the extension of the financial crisis in 2008 new tighter lending regulations were introduced in the growing municipalities i.e Copenhagen and Aarhus region. Several local banks from Jutland have opened in Copenhagen and have in that extension managed to get costumers from larger banks. The larger banks in the capital area suffer from negative media coverage due to scandalous events causing the costumers to outrage. In this paper the focus will be on one of Jutlands bigger banks – Sparekassen Kronjylland, to investigate how the bank have performed and how the opening in the Capital area have affected the earnings and profits. Sparekassen Kronjylland is also under the tighter lending regulation hence it is interesting to examine their strategy and how their future for growth in the capital will be.

Through Sparekassens Kronjyllands annual reports, solvency and the housing market this report will analyze whether their business model has a positive effect on their growth. Comparing Sparekassen Kronjylland to a bank similar their size and origin is validating the results found through the analysis. Jutlander Bank have been giving the same restrictions which is why it makes sense to compare those two banks. The solvency ratio is used to measure a banks' ability to meet its debt and other obligations.

Sparekassen Kronjyllands branches could have opened due to the bigger market in the capital-area, given the bigger demand and supply of houses, which gives the bank a bigger possibility of growing. It all comes down to the individual bank and how much they are willing to compromise in their credit policy to keep their customers. When bigger banks reject loans, those customers will most likely apply for the same loan at a smaller bank, because locals bank in the capital area are looking for customers and are more likely to compromise on their credit policy to gain new customers.

The main question in this report concerns whether Sparekassen Kronjylland has been able to grow giving the lending regulations. From a financial perspective it is clear that Sparekassen Kronjylland is able to grow giving the circumstances.

Second part of the problem definition concerns how the two local banks are doing in Copenhagen and how they reach revenue, and it is clear that is has been a good idea for Sparekassen Kronjylland to open a branch in Copenhagen. With the branch opening as their new strategy, it seems they will

be able to comply with the solvency requirements. The housing market is larger, and the prices are increased in the Copenhagen area hence Sparekassen Kronjylland has had a positive revenue.

Giving Sparekassen Kronjylland is new to the market in Copenhagen, it is much easier for the bank to take in the new customers that has been rejected from other banks, which can give them a positive growth.

Indledning

Dansk økonomi er i et længevarende opsving ifølge Nationalbanken (Dansk økonomi bevæger sig længere ind i højkonjunktoren, 2019) og Danmarks Statistik (BNP-indikatoren vokser med 0,8 pct. i fjerde kvartal, 2019). Med et lavt rentemiljø samt øget konkurrence mellem bankerne er disse udfordret på deres indtjeningsevne. Finanskrisen har været med til at der stilles større krav til bankernes solvens og der er kommet strammere regler for kreditpolitik, både i form af introduktionen af BASEL III i 2014 og CRD Direktivet. Også ny regulering er kommet til siden 2016, hvor Finanstilsynet har lavet nye rammer for hvordan der må ydes lån til private boligkøbere.

I 2017, ifølge en rapport fra revisionshuset PWC (Stenbæk, 2017) var 40 pct. af nyudlånet i vækstområder med høj risiko og høj gældsfaktor. I marts 2017 kom Det Systemiske Risikoråd med en henstilling om at begrænse risikable lån med høj gældsfaktor. Finanstilsynet indikerer i deres markedsudviklingsrapport for banker (Pengeinstitutter tjente 40 mia. kr. i 2017, 2018), at der er en øget risikotagning, og opfordrer til at begrænse bankernes risikoprofil med henblik på at risikoen kan styres og med rimelig sikkerhed beregnes ud fra geografi og branche. Derfor anbefaler Finanstilsynet at bankerne arbejder ud fra forretningsmodellen: Kirketårnsprincippet. Det betyder, at finanstilsynet anser udlån udenfor nærområdet som en risikofaktor. Væksten i udlån til private er højst i områder med stigende boligpriser, og da de gerne vil undgå en ny finanskrisen, forventes det at bankerne er bedre polstret.

Disse nye låneregler skulle gerne medføre at bankerne har fået en strammere kreditpolitik som de skal efterleve, når der ydes lån til køb af bolig. Det kan i nogle tilfælde være sværere for deres kunder at få lov til at købe en bolig, eller at få adgang til de billigste finansieringsmuligheder i forbindelse med et køb. Primært er det valg af lån med afdragsfrihed og de korte variable lånetyper hvor risikoen er størst ved rentestigninger. Dette er gjort for at sikre, at det nuværende opsving der er på boligmarkedet i København, ikke ender med at bryde som en boble under Finanskrisen i

2008. Af denne årsag er kravene til bankerne nu forøget med de nye særlige strammere regler for udlån i vækstområder, som er primært gældende for København og Århus.

Oveni et presset rentemiljø lægger reguleringerne yderligere pres på bankernes indtjeningsevne. For at øge bankens vækst og indtjening har en række lokale banker udvidet deres markedsområde til at gælde udenfor deres oprindelige kerneområde. I de senere år er det set hvordan mange af de store banker som eksempelvis Danske Bank og Nordea har lavet rigtig mange filialsammenlægninger (FINANS, 2017), hvilket står i skarp kontrast til Sparekassen Kronjylland som har åbnet filialer rundt om i landet, og også udvidet i Hovedstadsområdet. Måske er der en øget efterspørgsel på små og mellemstore bankers rådgivning, eller også påtager bankerne sig en større risiko for at kunne etablere sig i København. Vi er selv to ansatte i en større bank, i hhv. Nordea og Danske Bank, hvor vi her kan se hvordan vi nogle gange mister kunder, der får afslag på boligkøb, som derefter går til et mindre pengeinstitut, hvor de oplyser at være blevet bevilget til lånet.

På baggrund af ovenstående er vi interesserede i at undersøge hvordan nøgletallene ser ud for primært Sparekassen Kronjylland, da de er en af Danmarks største sparekasser. Investeringen i at oprette en ny filial med dertilhørende omkostninger skal tjenes ind, og derfor er det interessant at se hvordan udviklingen har været og hvor villig sparekassen er til at gå på kompromis for at øge deres indtjening. Vi vil undersøge hvorfor hovedstadsområdet er attraktivt som boligmarked for sparekassens vækst, og hvordan nøgletallene ser ud for primært Sparekassen Kronjylland fordi de er landet største sparekasse og blandt de 10 største pengeinstitutter i Danmark. Vi vil foretage en analyse og sammenligne deres præstation med udgangspunkt i deres regnskab, solvens og udarbejde et estimat for omkostninger og indtjening ved opstart af en helt ny filial i hovedstaden, samt holde det op imod en sammenlignelig konkurrent som er Jutlander Bank.

Problemformulering

På baggrund af at vi har set tendenser med store banker der lukker filialer og mindre banker der åbne nye filialer, ønsker vi at se nærmere på, hvorledes Sparekassen Kronjylland evt. har succes med sit forsøg på at tage større markedsandele. Samtidig er vi en tid med mere regulering og med nye låneregler, der er indført med vækstkommunereglerne den 1. oktober 2017, og vi synes at det er meget interessant at finde ud af, om de nye vækstkommuneregler har betydet en stagnering i udlånene fra bankerne, og om der er en tendens med forskel på hvordan de nye vækstkommuneregler har påvirket bankerne.

- Hvordan er Sparekassen Kronjyllands evne til at vækste?
- Hvordan klarer Sparekassen Kronjylland sig i forhold til Jutlander Bank, og hvorledes adskiller disse to sig fra hinanden?
- Kan det være rentabelt for sparekassen at åbne filialer i hovedstadsområdet, langt væk fra sit oprindelige kerneområde, og hvordan formår de, hvis de har succes, med at vækste i disse nye markeder?
- Hvordan vil fremtiden se ud for Sparekassen Kronjylland?

Afgrænsning

Vi har valgt at tage udgangspunkt i en 5-årig periode for analyse, da en længere periode ikke er nødvendig ift. Sparekassen Kronjyllands nuværende og seneste evner til vækste.

Vi afgrænser os fra at analysere på andre nøgletal for opgaven, end de angivne ROE, ROA, ICGR og WACC.

Vi vil i opgaven lave en sammenligning med Jutlander Bank. Men da vores primære fokus er på Sparekassen Kronjylland, går vi ikke på samme måde i dybden med Jutlander Banks nøgletal og kapitalssituation.

Vi har igennem hele opgaven arbejdet med en betaværdi på 1.

Metode

I vores opgave vil vi tage udgangspunkt i Sparekassen Kronjylland, og har valgt at bygge opgaven op som følgende:

- **Analyse af økonomiske nøgletal**
- **Analyse af Kapitalforhold**
- **Analyse af boligmarkedet**
- **Analyse af bankens evne til vækste**

Vi vil således lave en regnskabsanalyse af bankens nøgletal som ROE, ROA, ICGR og WACC, samt se på hvordan sparekassen evt. har vækstet og har planer om fortsat at gøre dette. For at holde det op imod hvordan en anden bank har performet, vil vi også lave en regnskabsanalyse af Jutlander Bank, for at se hvor de hver især har deres styrker og svagheder, da begge banker har åbnet en eller flere filialer omkring hovedstadsområdet, som er væk fra deres oprindelige markedsområde i Jylland. Derfor har vi valgt at sætte Sparekassen Kronjylland op mod Jutlander Bank, da begge banker har hovedsæde i Jylland, og begge tilhører samme gruppe 2 for banker (Pengeinstitutternes størrelsesgruppering, 2018) med en arbejdende kapital over 12 mia. kr. i Finanstilsynet opgørelse.

For at se på hvordan Sparekassen Kronjylland vækster, vil vi se på om de har modtaget påbud fra Finanstilsynet, for at se om deres vækst kan skyldes at de tager større risici end de øvrige i markedet, og derfor vil vi også se på hvordan en konkurrerende bank, Jutlander Bank, klarer sig på det område mht. eventuelle påbud.

For at kunne analysere på hvordan sparekassen vækster i det marked vi er i, finder vi det relevant at se på gældende lovgivning indenfor BASEL-reglerne, for at se om de er konsolideret godt nok, eller om sparekassen har udfordringer på det punkt. Samtidig vil vi undersøge hvordan boligmarkedet har udviklet sig i den seneste 5-årige periode, for at se på hvordan den nye vækstvejledning og regler omkring valg af låntype evt. har indvirkning på mulighederne for at vækste for sparekassen. Til dette vil vi kigge på statistikken omkring udbud og salgspriser og liggetider på lejligheder og huse, for hhv. Københavnsområdet og hele landet, hvor sparekassen begge steder har lokationer. Ydermere vil vi analysere hvad det koster at åbne nye filialer, for at se om det er rentabelt for de banker der vælger at slå sig op med nye filialer i hovedstadsområdet.

Kildekritik

Vi har benyttet os af den kvantitative metode, hvor der er indhentet materiale fra bankernes årsrapporter, sekundære avisartikler, data fra Danmarks Statistik og Finanstilsynet. Databehandling og grafer er baseret på data, som er hentet fra Danmarks statistik og Finanstilsynet som vurderes som værende pålidelige kilder. Ydermere er specialet skrevet ud fra pensum fra undervisning. Vi forholder os kritisk til årsrapporterne som er udarbejdet af bankerne samt større revisionshuse, da disse kan anses for ikke at have et objektivi synspunkt, på trods af at bankernes risikorapport udarbejdes af banken, men godkendes af finanstilsynet.

Virksomhedspræsentation

Sparekassen Kronjylland

Sparekassen Kronjylland er, som det ligger i navnet, en sparekasse. Den blev stiftet i 1829 under navnet "Sparekassen for Randers By og Omegn", og skulle være til glæde og gavn for det omkringliggende samfund sparekassen skulle operere i. Oprindeligt startede sparekassen som en sideforretning i en købmandsbutik, og siden da er der sket meget.

Sparekassen er den dag i dag også en bank der vil være i lokalsamfundet, og de fortæller at deres primære mål er at kunderne skal have gavn af dem, og at de skal yde kompetent rådgivning og levere relevante produkter til deres kunder. Fra oprindeligt at have været en lille bank er sparekassen i dag også udvidet til både at have filialer i Jylland og på Sjælland, gennem de opkøb af banker de har foretaget gennem tiden. Indtil 1943 bestod Sparekassen af blot én afdeling, og i 1943 udvidede de så med en afdeling mere, som sidenhen er blevet til flere. Fra 1966 udvidedes med en del flere afdelinger i Jylland for de kommende år, da flere lokale sparekasser blev overtaget. Efter flere overtagelser besluttede ledelsen i 1984 at give kunderne mere indflydelse, hvorefter der blev åbnet for at kunderne kunne købe garantbeviser. Ambitionen var at der skulle være 2.000 garantanter, men interessen var stor og efter få måneder var der kommet 3.200 garantanter til. Således er Sparekassen Kronjylland selv den dag i dag, en af Danmarks største garantsparekasser med over 32.000 garantanter i banken.

I 1988 havde sparekassen vokset sig væsentligt større og skifter navn til Sparekassen Kronjylland, som vi kender den i dag. Herefter åbnedes filialer i flere store byer i Jylland, heriblandt Randers, Viborg, Grenaa og flere afdelinger i Aarhus, hele 6 styks som kom til fra 1995 og i de følgende år.

Fra år 2002 kommer der igen flere afdelinger til i flere store byer i Jylland, herunder blandt andet Silkeborg, Egå, Skanderborg, Århus, Horsens mfl.

I 2010 er sparekassen igen på opkøb da de overtager Morsø Bank, og dermed får sig en filial på Frederiksberg i Centrum og dernæst i Kbh City samt Lyngby. Således breder Sparekassen sig herefter til at fordele sig mere bredt ud over landet, jf. nedenstående figur 1:

Figur 1

Kilde: Sparekassen Kronjylland

I 2012 lukker sparekassen 4 afdelinger i Jylland og laver sammenlægning, og samtidig overtager den en bank med 6 filialer der alle lukkes, for at samle kunderne i andre omkringliggende filialer. I 2013 og 2015 overtages et leasingselskab således at leasing også er et produkt der kan tilbydes, og samtidig indgås medejerskab af NEM Forsikring.

I dag har Sparekassen 3 afdelinger omkring Hovedstadsområdet, beliggende i hhv. Frederiksberg, København City og Lyngby, de to sidstnævnte som kom til i 2015. Samlet findes 56 afdelinger på landsplan, herunder 4 Private Banking afdelinger og 1 afdeling til landbrug.

Præsentation af Jutlander Bank

Jutlander Bank blev skabt i 2014 ved en fusion mellem Sparekassen Himmerland og Sparekassen Hobro. Banken beskriver på deres hjemmeside (Jutlander.dk): ”at ved fusionen var det vigtigt, at den lokale handlefrihed og det lokale tilhørsforhold blev bevaret. Disse tanker udgør i dag fortsat en væsentlig del af Jutlander Banks værdier”. Bankens værdier er at være lokalforankret, og at de arbejder på at være Danmarks mest personlige og tilgængelige bank.

De oplyser endvidere, at de har oplevet stor vækst efter fusionen, og formår i 2015 at købe to afdelinger af Østjydsk Bank - Randers og Gjerlev med tilhørende 20 medarbejdere. Primo 2016 etablerede Jutlander Bank sin første afdeling øst for Storebælt, på Frederiksberg. Årsagen til at vi har valgt Jutlander Bank til sammenligning med Sparekassen Kronjylland er, at de begge er i samme gruppe 2 i Finanstilsynets opgørelse over ”Pengeinstitutternes størrelsesgruppering 2019 ”.

Hvor Sparekassen Kronjylland er en garantsparekasse, dvs. en selvejende institution og dermed uden egentlige ejere, så er Jutlander Bank et aktieselskab. Det betyder at Jutlander Bank er underlagt krav fra deres aktionærer om afkast, hvilket ikke er gældende for Sparekassen Kronjylland. De skal som garantsparekasse opfylde krav til deres soliditet, da de ikke har samme mulighed for at øge egenkapitalen via aktieemission. Garantkapital kommer af at en garant, som kan være en kunde eller andre, indskyder et beløb som garantkapital i Sparekassen Kronjylland. Hvert år, når Sparekassen offentliggør sit regnskab, fastsætter bankens repræsentantskab den rente, der betales for den indskudte garantkapital for det foregående år. Banken oplyser at renten de seneste år været fastsat til 2,5 procent.

Regnskabsanalyse

Regnskabsanalyse af Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank

For at se på hvordan Sparekassen Kronjylland har performet på de nøgletal vi har valgt at analysere på, så sammenligner vi Sparekassen Kronjylland med Jutlander Bank. Til dette formål har vi valgt at lave en sammenligning med Jutlander Bank, som også er en bank i gruppe 2 ligesom sparekassen pga. de har en arbejdende kapital over 12 mia. kr. For gennemgang af de to institutter vil vi nu analysere på de udvalgte nøgletal, med hovedvægt på Sparekassen Kronjyllands resultater.

Årets resultat

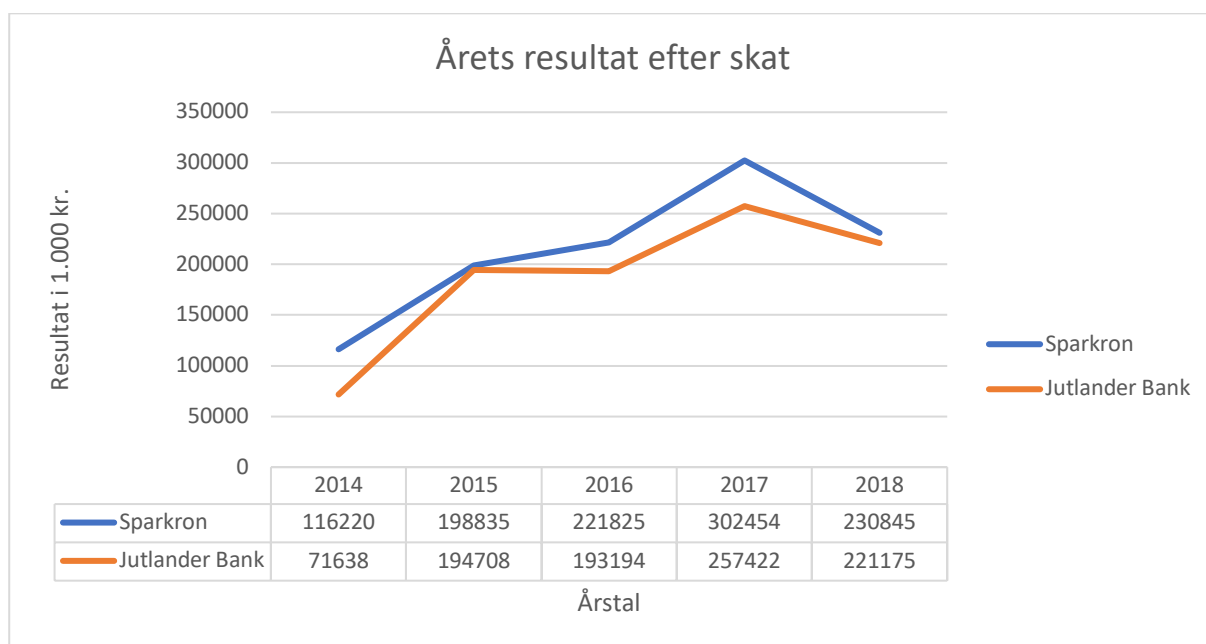
Sparekassen Kronjylland

Årets resultat i 2018 er for sparekassen mindre end i 2017. På den positive side har sparekassen øget sine driftsindtægter, og på den negative side har de haft større nedskrivninger. 2017 var et rekord godt år hvor sparekassen havde sit bedste år nogensinde på årets resultat. Det er på baggrund af rekordåret 2017 er med meget lave nedskrivninger. Derfor har det været svært at opretholde samme stærke positive tal i 2018 som for 2017. Set over den seneste 5-årige periode er 2018 fortsat det 2. bedste år set ud fra årets resultaterne. Nettorente og -gebyrindtægter er også steget en anelse siden år 2017, hvilket er fornuftigt i et marked med fortsat faldende renter. Her skal også sparekassen tænke i at få flere indtægter fra deres gebyrindtægter.

Kursreguleringer falder fra 114 millioner sidste år 2017, til 80 millioner i 2018 Jf. Figur 2.

Nedskrivningerne er på 7 millioner og var helt ekstraordinært og usædvanligt, på plus med 41 mio. kr. Udgifter til personale og administration er på niveau med år 2017 trods investeringer i nye afdelinger i 2018, samt it-udvikling og afholdelse af garantmøder. Indlånet stiger med 2,5 mia. kr. og giver dermed en merudgift på indlånet. Dette blandt andet også fordi sparekassen har valgt ikke at opkræve deres erhvervskunder for at betale for indlån på erhvervskonti (Årsrapport 2018, 2018), jf. deres oplysninger i regnskabet 2018, med håbet om den langvarige relation med kunderne. De nævner at de på denne måde har fået nye erhvervskunder på baggrund af ikke at kræve renter for erhvervskundernes indestående i sparekassen.

Figur 2

Jutlander Bank

I sin årsrapport for 2018 oplyser Jutlander Bank at de har formået at have en markant vækst både i deres ind- og udlån. De har opnået en stor stigning i nettoindtægterne på både renter og gebyrer i forhold til 2017. Banken har i løbet af 2018 fået flere end 10.000 nye kunder ifølge eget udsagn.

De nye kunder og større aktivitet hos eksisterende kunder betyder, at Jutlander Bank i 2018 forøgede sit udlån med 0,9 milliard, og sit indlån med 1,4 milliarder kroner. Dermed steg udlånet med 11 procent, mens det samlede indlån steg med 10,2 procent.

Jutlander Banks indtjening over de seneste fem år viser en støt stigende udvikling i årets resultat. Bankens resultat er øget med 208% fra 2014 til 2018, hvilket er en imponerende vækst i bankens indtjening.

Sammenlignet ligger sparekassen en anelse bedre end Jutlander Bank for analyseperioden.

Det fremgår af en artikel fra Jyllandsposten (Sehested & Brahm, 2018), hvor to bankdirektører er blevet spurgt til bankernes store indtjening, at det var gældende for stort set hele landets danske banker at de alle har oplevet regnskaber der toppede i 2017, med baggrund i kursreguleringer og tilbageførsler der gav et rekordhøjt resultat for 2017.

Det fremgår desuden jf. en artikel fra Finans Danmark (Fortsat pæn indtjening i bankerne i første halvår 2018, 2018), at det er et billede over hele sektoren, at de positive kursreguleringer for 2017 ikke er fortsat ind i 2018, da man havde halvårsrapporterne. Derfor viser vores to banker et generelt billede af sektoren med også at have et faldende resultat i 2018.

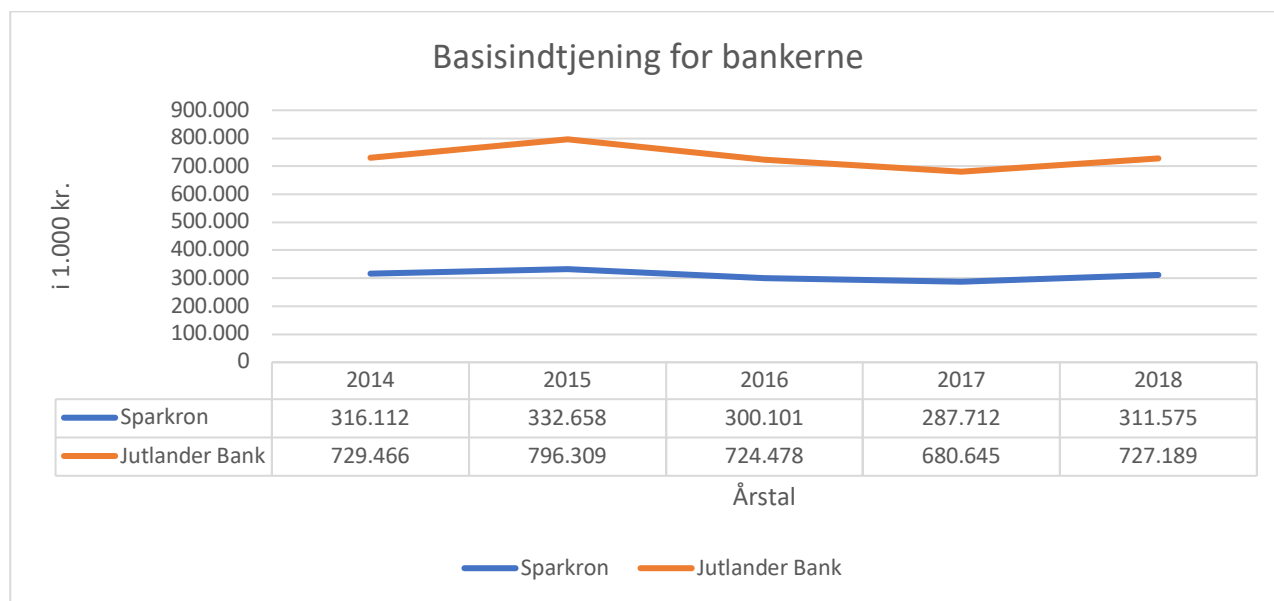
Basisindtjening

Sparekassen Kronjylland

Basisindtjeningen i Sparekassen varierer lidt over hele perioden jf. Figur 3, som følge af et presset marked på renteindtægterne. Basisindtægterne er dog steget fra 2017 til 2018, hovedsageligt med baggrund i netto rente- og gebyrindtægter jf. Tabel 1. Primært er det en stigning i gebyrindtægterne der giver den positive fremgang da der er mere pres på renten i 2018 end i 2017.

Basisudgifterne er dog også vokset i 2018 i forhold til 2017. Det skyldes at Sparekassen har fokuseret både på nye afdelinger der er åbnet op, samt udvikling af IT-afdeling og automatisering af processer hos rådgiverne, ved indførsel af automatisering med robotter. Samlet giver det hele altså et bedre 2018 end 2017, og en lille positiv tendens over en 5-årig periode, dog uden den store fremgang fra 2014 til 2018.

Figur 3

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 2)

Jutlander Bank

For Jutlander holder Basisindtægterne sig også på omkring samme niveau i 2018 som i 2014 jf.

Figur 3. Der er enkelte store stigninger i 2015 og fald i 2017. Basisindtægterne er bankens bruttofortjeneste som dækker bankens omkostninger og derved giver fortjeneste til aktionærerne.

Nettorenteindtægterne er over tid faldet med 16,5% jf.

Tabel 1, og bidrager mindre til bankens basisindtægter. Til gengæld er gebyrindtægter steget med 41% i analyseperioden. Det betyder at bankens rentemarginaler er faldet selvom de har øget deres udlån.

Tabel 1

Uddrag af resultatopgørelsen	2018	2017	2016	2015	2014
I mio kr.					
Sparekassen Kronjylland					
Netto renteindtægter	620	617	642	721	746
Gebyr- og provisionsindtægter	413	392	364	361	305
Netto rente og gebyrindtægter	1026	995	999	1002	942
Kursreguleringer	76	116	67	0	9
Udgifter til personale og adm.	-817	808	743	684	609
Nedskrivninger og tab	-3	+43	-94	-105	-199
Resultat før skat	283	361	268	243	143
Resultat efter skat	231	302	222	199	116
Jutlander Bank					
Netto renteindtægter	386	385	472	507	488
Gebyr- og provisionsindtægter	339	303	284	295	242
Netto rente og gebyrindtægter	727	681	724	796	732
Kursreguleringer	49	74	61	74	69
Udgifter til personale og adm.	-509	-488	-463	-451	-439
Nedskrivninger og tab	-16	+66	-95	-146	-261
Resultat før skat	268	317	239	239	267
Resultat efter skat	221	257	193	195	22

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank

Når renteindtægterne er faldet, skyldes det et lavere rentemiljø, og dette er på trods af at udlånet er steget fra 7,9 mia. kr. i 2014 til 9,3 mia. kr. i 2018. Der ses dog en fremgang på gebyrindtægtssiden for Jutlander Bank hvilket er positivt.

Indtjening pr. omkostningskrone

Sparekassen Kronjylland

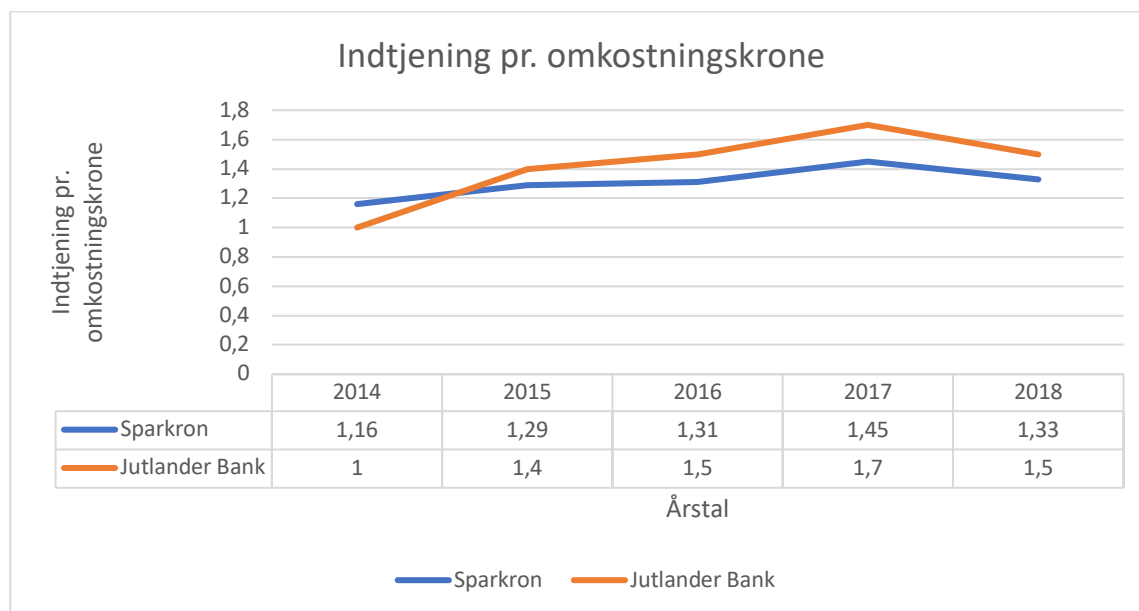
Over en 5-årig periode ses i hovedtræk en positiv tendens for Sparekassen jf.

Figur 4, som med undtagelse af år 2018 har en stigning i deres indtjening pr. omkostningskrone som går fra 1,16 i 2014 til 1,33 i 2018.

Ser man på baggrunden for tallene er det igen en pæn stigning i rente- og gebyrindtægterne fra 2017 til 2018, og over resten af perioden svinger den lidt mere, med stadig med en positiv udvikling fra 2014 til 2018.

Kursreguleringer er i 2017 også rekordstort med det højeste niveau for perioden, hvor det derefter falder en smule i 2018.

Figur 4

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 3)

Udgifter til personale og administration er steget hvert år i perioden. Nedskrivninger har fra 2014 til 2017 været faldende hvilket er meget positivt, og med modsat fortegn i 2017 hvilket betyder at Sparekassen har tilbageført nedskrivninger. I 2018 er der igen nedskrivninger men som er på niveau med de øvrige år, og den samme nedadgående tendens.

Set over en samlet periode viser tendensen en positiv fremgang over analyseperioden, hvis der ses bort fra faldet fra 2017 til 2018, som til trods for større indtjening, viser en nedgang fra 2017, fordi sparekassen kunne tilbageføre nedskrivninger samt havde den største post på kursreguleringer for perioden.

Jutlander Bank

Jutlander har formået at øge deres indtjening fra 2014 frem til 2018 ved at øge indtjeningen i forhold til deres omkostninger. Strategien med udvidelse med flere filialer viser positiv udvikling pga. stigning i indtjeningen pr. omkostningskrone. De fremhæver i deres årsrapport at nedskrivningerne på udlån er faldet med 64% fra 2014 til 2018 hvilket styrker deres bonitet. Dog var Finanstilsynet i efteråret 2018 på inspektion i banken. Banken fik påbud (redegørelse om inspektion i jutlander bank A/S, 2018) om at tilrette kreditpolitikken samt at styrke risikofunktionens arbejde og rapportering samt sikre, at risikostyringsfunktionen har tilstrækkelige ressourcer. Banken oplyser i årsrapporten at de har taget påbuddene til efterretning og vil efterleve dem. Inspektionen gav ikke anledning til, at banken skulle forøge nedskrivningerne eller ændre kundernes risiko-klassifikationer. Se desuden senere i afsnittet omkring påbud fra Finanstilsynet.

ROE

ROE bruges til at beskrive egenkapitalens forrentning, og står for ”Return on Equity”. ROE kan beregnes ud fra følgende formel, og tallet kan bruges til at aflæse hvor god bankens evne er til at skabe overskud, set i forhold til deres egenkapital.

$$ROE = \frac{\text{Netto resultat}}{\text{Egenkapital}} \times 100$$

Som investor kan man bruge nøgletallet til at vurdere bankens, eller et andet firma man har investeret i, evne til at generere overskud, idet ROE angives i procent. Selvom et firmas ROE er højere end et andet, skal man dog også tage højde for at nøgletallet ikke differentierer imellem at

der kan være forskellige risici iblandt forskellige virksomheder hvor man kan investere. Således kan en investor ikke blot udelukkende kigge på, i vores tilfælde, bankens ROE for at vurdere om det er et godt sted at placere sine penge eller ej. Banken kan forbedre sin ROE ved enten at skabe større indtjening, enten ved at øge sine driftsindtægter eller ved at nedbringe de løbende udgifter til personale, administration mm., eller de kan også nedbringe egenkapitalen, som blandt andet også kan ske hvis banken vælger at udbetale udbytte til sine aktionærer, hvilket de to banker vi belyser begge har gjort i hele analyseperioden.

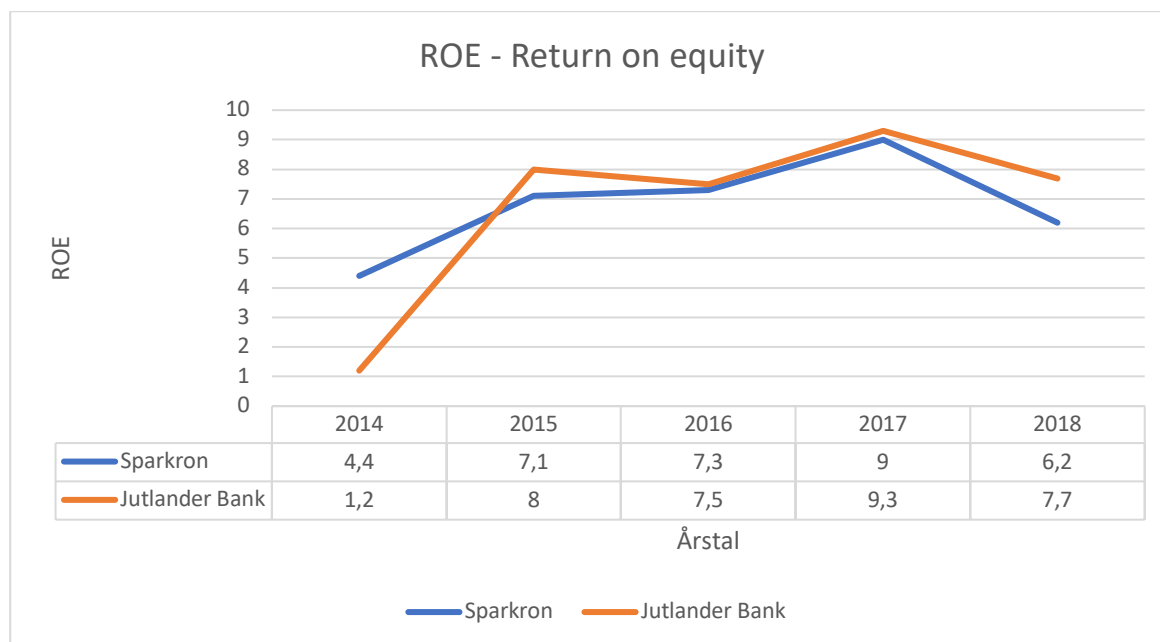
Samtidig er det bemærkelsesværdigt at en banks ROE kan være bedre end en anden banks, hvis den ene bank har en lavere egenkapital. Her vil de med den lave egenkapital på papiret kunne vise de bedste tal hvis man udelukkende kigger på ROE, selvom at den pågældende bank kan være behæftet med den største risiko. Man skal derfor være påpasselig med at vurdere noget på baggrund af enkelte tal, uden at kigge på et overordnet billede.

Jf. den beskrevne formel for ROE vil vi analysere på nøgletallene for de to banker som fordeler sig jf.

Figur 5, med baggrund i tallene fra

Tabel 2:

Figur 5

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 4)

Sparekassen Kronjylland

Sparekassen formår fra 2014 til 2017 at have en stigning i ROE på 140 %, som hovedsageligt kan tilskrives positive kursreguleringer og en stillestående post på netto rente- og gebyrindtægter. Fra 2017 til 2018 falder kursreguleringerne fra i 2017 116 mio. kr., til i 2018 76 mio. kr. Herudover stiger nettorenteindtægter og gebyrindtægterne på samme tid fra 2017 til 2018, fra 995 mio. kr. til 1026 mio. kr. Således er årets resultat for Sparekassen gået fra hhv. 116 mio. kr. i 2014 til 231 mio. kr. i 2018, et tal som også har været støt stigende med undtagelse af 2017 som var endnu mere positiv med 302 mio. kr.

Egenkapitalen stiger også pænt hvert år jf. tabel 2, fra 2.672 mio. kr. i 2014 til 3.904 mio. kr. i 2018. dette er så også medvirkende til at Sparekassens ROE er faldet fra 2015 til 2018 jf.

Figur 5.

Til sammenligning fremgår det af artiklen fra Jyllands-Posten Finans at 9 ud af 10 af de største danske banker, præsterede højere forrentning af egenkapitalen i 2017 end året før (Sehested & Brahm, 2018).

Tabel 2

Mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Sparekassen Kronjylland					
	3.903.591	3.569.200	3.161.498	2.897.624	2.672.020
Egenkapital	10.147	2.304	13.314	2.335	7.574
Udbytte	230.845	302.454	221.825	198.835	116.220
Netto resultat	26.422.202	23.287.774	21.823.103	19.417.303	16.696.816
Samlede aktiver					
Jutlander Bank					
Egenkapital	2.978.432	2.871.897	2.660.435	2.513.119	2.328.433
Udbytte	16.287	7.005	19.193	12.172.119	13.905
Netto resultat	221.175	257.422	193.194	194.708	71.638
Samlede aktiver	18.247.794	16.752.803	15.732.916	15.030.887	14.123.449

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank

Jutlander Bank

Jutlander Bank forrenter egenkapitalen med 9,3 pct. før skat og 7,7 pct. efter skat. Målt i forhold til bankens aktiekurs på 179 ultimo 2018 svarer årets resultat til et afkast på 17,4 pct. før skat og 14,4 pct. efter skat. Jutlander har også et positivt år 2017 med positive nedskrivninger der kan tilbageføres, som også gør at kurven for ROE stiger pænt i 2017, for derefter at falde i 2018.

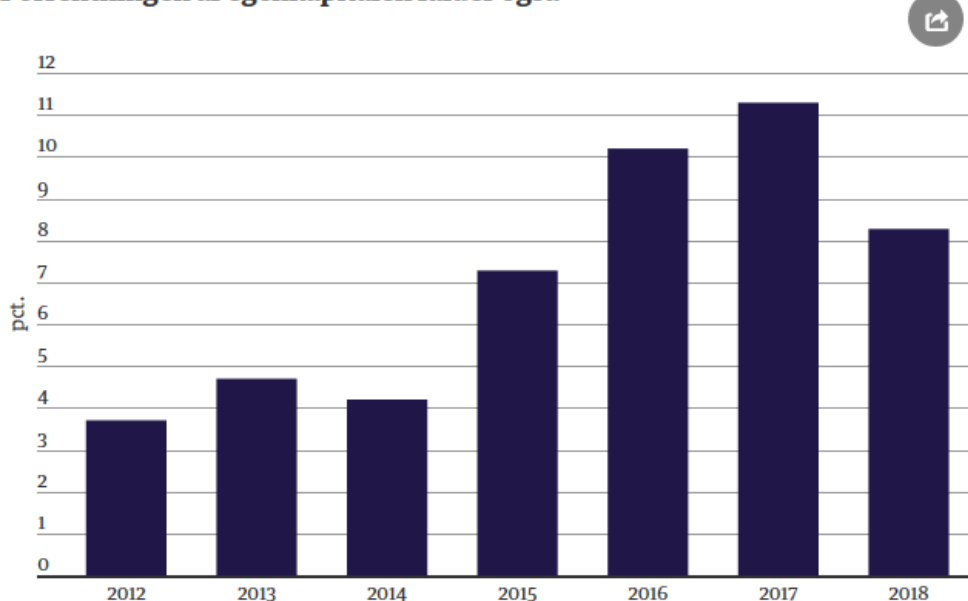
Ligesom Sparekassen oplever Jutlander Bank også faldende renteindtægter som dog opvejes at stigende gebyrindtægter i perioden. Deres egenkapital vokser fra 2.328.433 mio. kr. i 2014 til 2.978.432 mio. kr. i 2018 jf. tabel 2, og den stigende egenkapital er således også medvirkende til en faldende ROE for 2016 og 2018 hvor indtægterne ikke er steget forholdsmæssigt nok.

Det fremgår også jf. en artikel fra Berlingske (kailay, 2019) og jf.

Figur 6, at de 19 største danske bank- og realkreditkoncerner i snit har generet en forrentning af egenkapitalen på 11 % i 2017 og på 8 % i 2018.

Figur 6

Forrentningen af egenkapitalen falder også

Kilde: Årsregnskaber og Finans Danmarks beregninger.

Delkonklusion

I forhold til de to banker så starter Sparekassen bedst ud i 2014 med det bedste udgangspunkt. Men til året efter i 2015 forbedrer Jutlander sin ROE med 666 %, hvor Sparekassen forbedrer med 161 %. I de efterfølgende år følger de to banker hinanden forholdsvis meget, dog fortsat med Jutlander med de bedste resultater. Begge banker formår også at udbetale udbytte i alle årene, hvilket også er med til at forbedre deres ROE, men det samlede fald for begge banker fra 2017 til 2018 i årets resultat giver altså en nedadgående kurve til sidst i analyseperioden. Jf.

Figur 6 ses den samme tendens om en stigning til 2017 og efterfølgende et fald til 2018, om end de største banker formår at skabe en større egenkapitalforrentning i gennemsnit.

ROA

ROA står for "Return on Assets", og på dansk kaldes det for afkastningsgraden. Tallet kan bruges til at få et hurtigt indblik i hvordan banken formår at skabe nettoprofit set i forhold til de totale aktiver i banken. ROA kan beregnes efter følgende formel:

$$ROA = \frac{\text{Netto resultat efter skat}}{\text{Samlede aktiver} - \text{puljemidler}} \times 100$$

Når ROA beregnes er det bankens egen gevinst der beregnes, og ikke en eventuel aktionærs gevinst. Således kan en investor bruge nøgletallet til at sammenligne flere banker for at finde den bedste ROA. Som udgangspunkt vil en ROA på 1 % eller mere være at foretrække, samt være tilfredsstillende (Hopkin, 2016). Hvis en virksomhed viser høje tal for ROA i en årrække, kan det betyde at den pågældende virksomhed kan generere et afkast til sine aktionærer, som ligger i den pæne ende. En virksomhed med en høj ROA vil således være at foretrække som investor, som jo vil være interesseret i at finde det bedste sted at placere sin kapital.

Når en investor skal vælge at placere sine midler i banken, så skal banken som minimum kunne generere det samme, eller mere, end den aktuelle risikofrie rente. Dette skyldes at en investor påtager sig en risiko ved at investere i banken, og dermed skal de gerne kunne få en gevinst mod at påtage sig den højere risiko. Vi har regnet med at den risikofrie rente udgøres af den 10-årige statsobligation som reference, som i april 2019 er 0,5 % p.a.

Banken kan få en bedre ROA, hvis de bliver omkostningsbevidste og skaber en bedre virksomhed ved at sænke deres udgifter, eller hvis de skaber større indtjening i virksomheden. Bankens aktiver kan ligeledes, hvis disse nedbringes, også bidrage til at forbedre ROA, selvom dette kan påvirke bankens resultater negativt på anden vis.

Vi vil på baggrund af tallene i

Tabel 1 og tabel 2 analysere årsagerne til udviklingen i ROA for henholdsvis Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank.

Sparekassen Kronjylland

Afkastningsgraden er for Sparekassen Kronjylland i overordnede træk i en positiv tendens og indtil 2017 stigende, for derefter at falde i 2018 jf.

Figur 7. Fra 2014 til 2018 er forholdet mellem aktiver og nettoresultatet en samlet stigning på 29 %.

Sparekassen har over tid haft øgede personaleomkostninger, og nogenlunde jævne rente- og gebyrindtægter, som har ligget næsten ens i 2015-2017 mellem 1.008 mio. kr., og steget til 1.043 mio. kr. i 2018. De positive nedskrivninger hvor der tilbageføres for 41 mio. kr. i 2017 er det der gør dette år bedre end de øvrige år. Generelt falder nedskrivningerne fra 194 mio. kr. i 2014 til 7 mio. kr. i 2018.

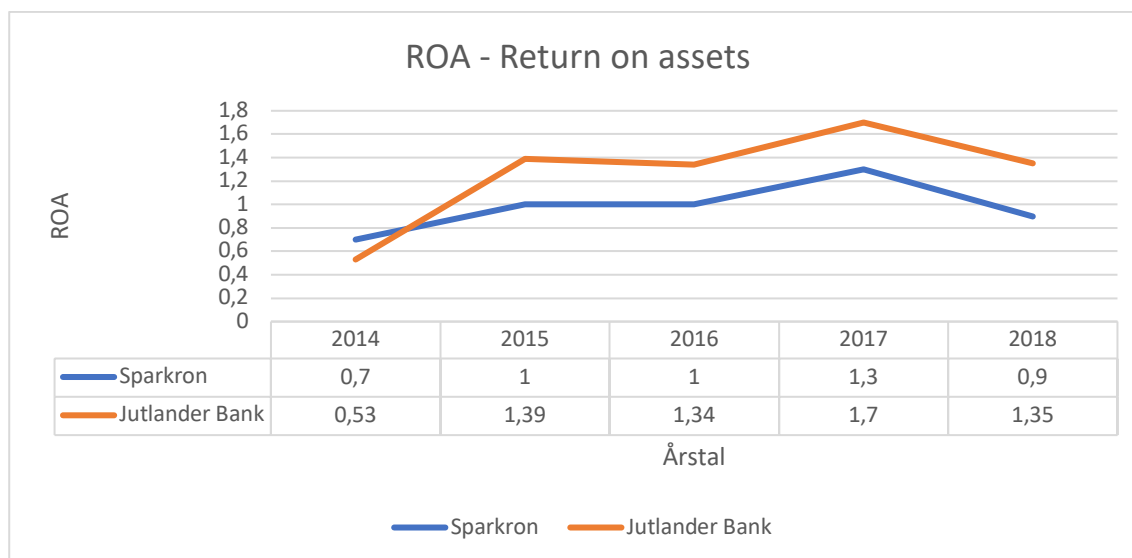
Jutlander Bank

I sin årsrapport for 2018 kan Jutlander Bank præstere en markant vækst i både ind- og udlån, men også en stigning i nettoindtægterne på både renter og gebyrer i forhold til 2017. Medvirkende til succesen er, at banken i løbet af 2018 har tiltrukket flere end 10.000 nye kunder ifølge deres eget udsagn. De nye kunder og større aktivitet hos eksisterende kunder betyder, at Jutlander Bank i 2018 forøgede sit udlån med 0,9 milliard, og sit indlån med 1,4 milliarder kroner. Dermed steg udlånet med 11 procent, mens det samlede indlån steg med 10,2 procent

Siden 2014 har ROA for Jutlander Bank har været støt stigende frem til 2017 jf.

Figur 7. I 2018 falder ROA dog med 0,35 procentpoint selvom bankens aktiver er steget. Det skyldes et fald på 14% i bankens årsresultat fra 2017 til 2018. En nærmere indsigt i bankens årsrapport for indtægter og udgifter viser, at banken har samme niveau for 2018 som for 2017 i deres nettorentindtægter. Der er en stigning fra 2017 til 2018 i bankens gebyrindtægter samt for aktiver tilknyttet puljer.

Der er et fald i kursreguleringer i bankens beholdning af aktier og obligationer. Banken havde I 2018 en lavere tilbageførsel på deres nedskrivninger end i 2017. Bankens kreditkvalitet er i en positiv udvikling. Samlet set har det givet banken et lavere årsresultat i 2018 og dermed fald i ROA i 2018 sammenlignet med 2017.

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 5)

Delkonklusion

Målt på udvikling har Jutlander Bank formået at levere den bedste stigning over tid, hvilket skyldes at de kom fra et lavere udgangspunkt til at starte med. I forhold til at være konsekvente gør Sparekassen det godt og formår at levere et jævnt resultat.

ICGR

ICGR er medtaget for at vise om de to pengeinstitutter kan genere egenkapital.

ICGR viser hvor meget et pengeinstitut kan øge dens udlånsbalance, det vil sige de risikovægtede poster, uden at solvensen forringes.

ICGR giver dermed en mulighed for at se om Sparekassen Kronjylland har mulighed for at vokse, eller om den evt. skal have nedbragt de risikovægtede poster, for at banken kan leve op til lovgivningen og solvenskravene.

Udover at ICGR viser om et pengeinstitut har mulighed for at øge de risikovægtede poster, kan ICGR ligeledes have en indflydelse på den risikopræmie, som pengeinstituttet skal betale i tillæg på interbankmarkedet, når banken skal ud og låne penge til driften. Hvis ICGR er høj vil det alt andet lige betyde, at pengeinstituttet kan låne billigere, end de pengeinstitutter der har en lav ICGR.

ICGR beregnes således:

$$ICGR = \frac{1}{\text{Capital Ratio}} \times ROA \times \text{Earnings retention ratio}$$

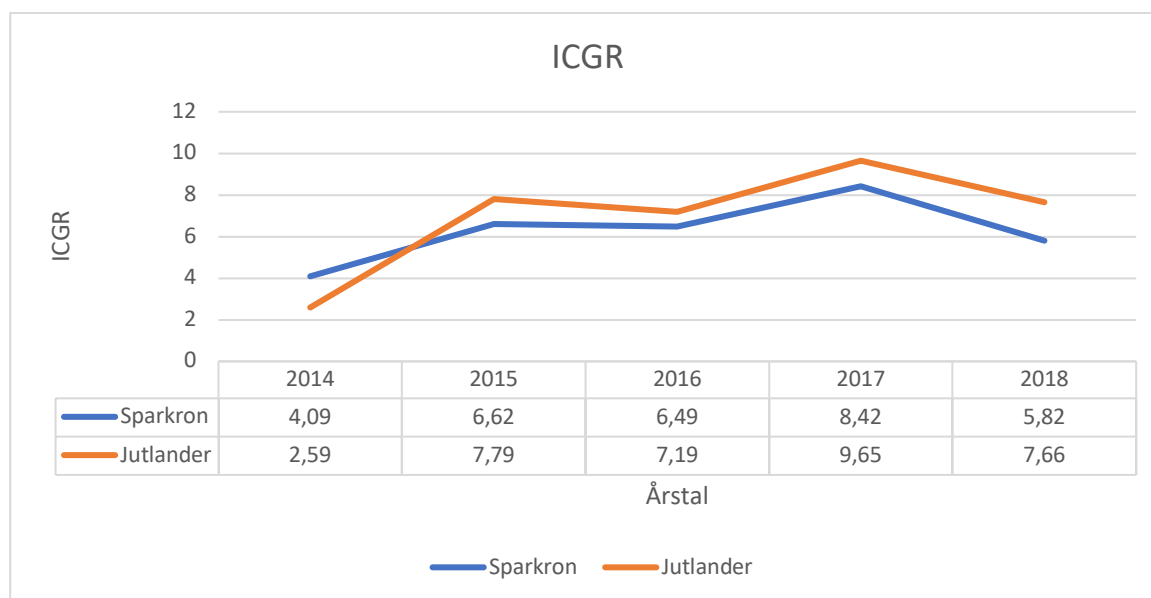
$$\text{hvor: Capital Ratio} = \frac{\text{Egenkapital}}{\text{Samlede aktiver}}$$

$$ROA = \frac{\text{Netto resultat}}{\text{Aktiver i alt}}$$

$$\text{Earnings retention ratio (ERR)} = \frac{\text{Netto resultat} - \text{udbytte}}{\text{netto resultat}}$$

Se bilag 6 for beregning af ICGR.

Figur 8

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 6)

Sparekassen Kronjylland

Sparekassen Kronjylland har jf. figur 8 fra 2014 til 2018 forøget deres ICGR fra 4,09 i 2014 til 5,82 i 2018, svarende til en stigning på 43 %, hvilket er positivt da en højere ICGR vidner om, at forretningen går fremad og at banken derfor kan funde sig billigere. Når der ses nærmere på tallene, er det også positivt at Sparekassen har udbetalt udbytter, jf. tabel 2. Når der udbetales udbytte, tages der fra egenkapitalen, og når ICGR alligevel har været stigende betyder det at udlånet er steget forholdsvis mere, end bankens nettoresultat.

Jutlander Bank

For Jutlander Bank har ICGR udviklet sig positivt fra 2014 frem til 2015. Derefter har den ligget mere jævnt stabilt frem mod 2018, med en generel udvikling fra 2014 på 2,59 til 7,66 i 2018.

Årsagen til fremgangen kan ses i at deres netto resultat er steget med 208,7% og bankens egenkapital er øget med 28% fra 2014 til 2018 jf. tabel 2.

Delkonklusion

Begge banker har udbetalt udbytter over tid jf. tabel 2, og begge banker formår at generere en højere ICGR igennem analyseperioden, hvilket er godt da det betyder at de kan låne billigere end de banker der har en lavere ICGR. Isoleret set ser det derfor fornuftigt ud at de har genereret en større ICGR, men bekymrende at den til sidst falder.

WACC

I dette afsnit vil vi beskrive teorien bag nøgletallet WACC. Beskrivelse af WACC vil ske i flere dele, og vil derfor blive opsplittet for at kunne forklare, hvordan WACC'en er sammensat.

Efter at have gennemgået WACC teorien, laves en analyse af udviklingen i WACC for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank for en 5-årig periode fra 2014-2018.

Dette gøres for at se, hvorledes de to pengeinstitutter har performet i forhold til hinanden, samt i forhold til pengemarkedssatsen CIBOR 3.

WACC kan bruges til at finde bankens gennemsnitlige kapitalomkostning. Det betyder at man kan finde bankens kostpris for det udlån, banken ønsker at låne videre ud til kunderne, som så betaler banken en rente for denne. Når banken har en lav WACC kan den skaffe midler billigere, og derved få en større rentemarginal når den udlånes videre til kunderne. Det er billigst for banken at låne pengene ved fremmedkapital, fremfor at bruge egenkapitalen, da omkostningen ved et lån vil være lavere end det der skal genereres i afkast til aktionærerne, hvis der tages af egenkapitalen, da aktionærerne har et vist afkastkrav.

Grunden til aktionærernes afkastkrav er at aktionærernes påtager sig en risiko ved at investere i banken, modsat en kunde der har indlånsmidler stående til ingen forrentning på en bankkonto og som ikke har en risiko for sine midler.

Vi vil se på hvilken af hhv. Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank der har den laveste WACC i analyseperioden fra 2014-2018. Herved kan vi se hvilken af bankerne der kan generere den største

indtjening på en kerneforretning, som det er for de fleste banker at låne penge ud, da den største rentemarginal vil give den største indtjening, og idet en større rentemarginal også kan give bedre konkurrencevilkår på markedet, hvorfor den bedste WACC kan bidrage til en positiv spiral for indtjeningen.

WACC beregnes herefter jf. følgende formel:

$$WACC(kw) = K_d(1 - T)L + K_e(1 - L)$$

Kw = Weighted average Cost of Capital - WACC

T = Skatteprocenten (22 % i 2018 (Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2018-2019, 2019))

Kd = kapitalomkostningerne for gæld

Ke= kapitalomkostningerne for egenkapitalen (CAPM)

L = passiver der er rentebærende i forhold til aktiverne

Der ses på to led i formlen, for højre og venstre led. Venstreleddet er $k_d(1-t)*L$, og her beregnes omkostninger for fremmedkapitalen efter fratræk af den gældende selskabsskat, og således er det gælden til andre samt kunders indlån der kan beregnes som bankens funding.

Herefter kan k_d beregnes jf. følgende:

$$K_d = \text{Prisen på fremmedkapital} = \frac{\text{Renteudgifter}}{\text{Passiver} - \text{Egenkapital}}$$

$$T = \text{skattesatsen } 22 \% \text{ i } 2018$$

$$L = \text{Forholdet mellem passiver og aktiver} = \frac{\text{Balancesum} - \text{Egenkapital}}{\text{Balancesum}}$$

På højreleddet udregnes prisen for egenkapitalen ved hjælp af $K_e(1-L)$, hvorefter følgende formel anvendes;

$$K_e = \text{Prisen på egenkapital} = r_f + \beta (k_m - r_f)$$

$$r_f = \text{den risikofrie rente}$$

r_f er angivet til 0,5 % da vi som referencerente på den risikofrie rente, har brugt den aktuelle 10-årige statsobligation for 2019 (Auktionsresultater statsobligationer, 2019)

$$\beta = \text{Beta. Aktiens risiko i forhold til markedet.}$$

Vi har i vores beregninger hele vejen igennem benyttet en beta på 1, og dermed laver vi den antagelse at den systematiske risiko for sparekassen og Jutlander Bank og markedet er ens.

$$K_m = \text{forventede gennemsnitlige afkast på aktiemarkedet.}$$

Vi har regnet med et afkastkrav på 6 % for begge institutter i vores følgende beregninger. Afkastkravet tager udgangspunkt i en analyse af det gennemsnitlige afkastkrav stillet til Danmark, i en analyse udarbejdet af Optimum Consulting (Wrang, 2018).

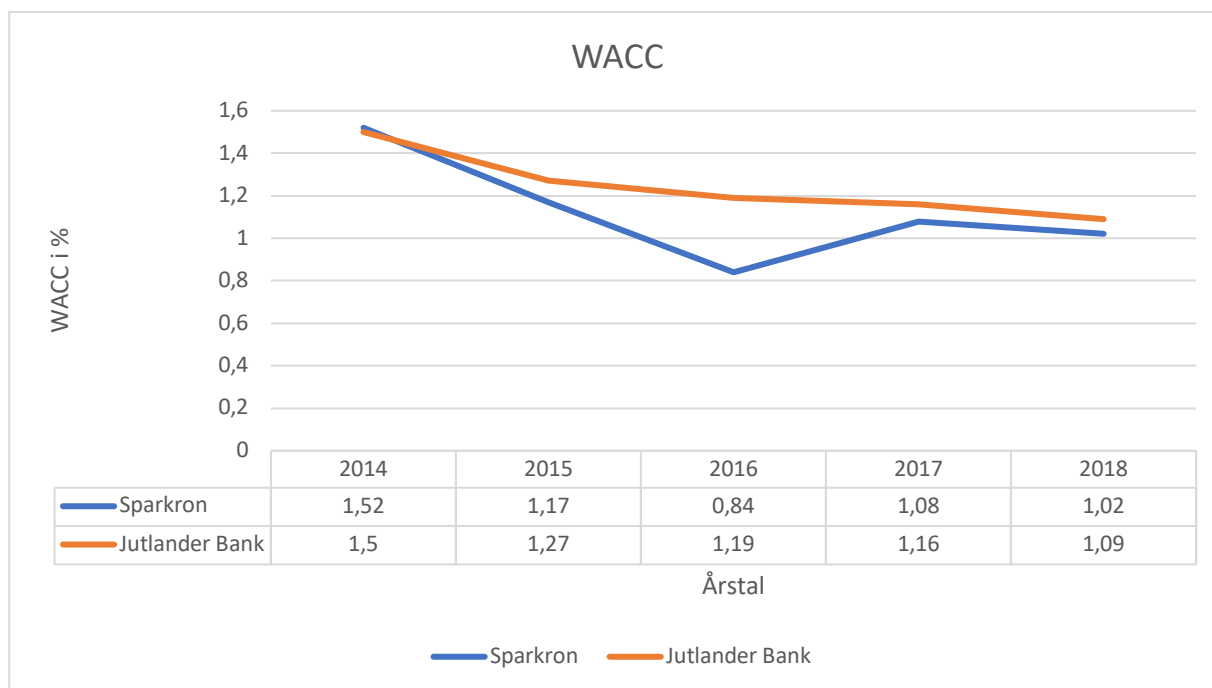
Vi har i vores analyse taget udgangspunkt i at afkastkravet for begge banker er ens, da vi antager at en investor vil stille samme krav til deres afkast fra begge banker, da vi ikke har mulighed for at lave yderligere beregninger for at godtgøre hvilken differentiering der evt. skulle være ved anvendelse af forskellige afkastkrav.

Idet flere af de anvendte variable i formlen er ens for begge beregninger på både sparekassen og Jutlander Bank, i form af ens beta, r_f og k_m , er eneste variable faktor i højreleddet L , som er forholdet mellem aktiver og fremmedkapital i banken.

Capital ratio ($1-L$) er udtryk for soliditeten i banken og udgør venstreleddet. Vi vurderer at højreleddet er det mest interessante i forhold til at vurdere WACC, da blandt andet k_d udgør den konkrete pris banken har på at skaffe fremmedkapital, og som er interessant at have så lav som muligt.

Vi har således beregnet WACC for begge banker jf. ovenstående formel, og det ses i figur 9 som viser udviklingen i WACC, som er beregnet jf. vedlagte bilag 7.

Figur 9

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 7)

Sparekassen Kronjylland

Sparekassen har oplevet et fald i WACC fra 1,52 i 2014 til 1,02 i 2018, svarende til at WACC er faldet samlet med 23 % fra 2014-2018. Sparekassen har derfor formået at mindske deres fundingomkostninger i analyseperioden, hvilket er meget positivt. Jf. tabel 2 er egenkapitalen steget fra 2.672.020 mio. kr. i 2014 til 3.903.591 mio. kr. i 2018, hvilket forøger udgiften til egenkapitalen og isoleret set giver en forøgelse af WACC, men samtidig har sparekassen så sparet 76 % af omkostningerne til fremmedgælden, hvilket er den primære årsag til at WACC samlet set falder over perioden.

Årsag til de faldende omkostninger til fremmedkapitalen kan skyldes:

- Ændringer i K_d , dvs. prisen for egenkapitalen,
- T (Skatten), Skatten har dog ingen betydning for vores beregninger, da vi gennem hele analyseperioden har taget udgangspunkt i skattesatsen for 2018
- og til sidst L (forholdet mellem passiver og aktiver)

I vores beregning er T uændret da vi har regnet med den samme skattesats igennem hele perioden.

Idet vi har arbejdet med de samme værdier for β og r_f , er den primære kilde til at sparekassen har haft faldende udgifter i forbindelse med deres fremmedgæld, dermed faldet i k_d .

Jutlander Bank

For Jutlander Bank så er den vægtede gennemsnitlige kapitalomkostning også blevet formindsket fra 2014 mod 2018, hvor WACC går fra 1,5 til 1,09, svarende til et fald på 27 %. Her er det også udgifterne til fremmedkapital ved beregning af K_d der har en positiv betydning for WACC'en, idet de er faldet med 79 % i analyseperioden, se bilag 7 for beregning. Ligeledes er egenkapitalen i perioden øget fra 2.328.433 i 2014 til 2.978.432 i 2018.

Jutlander bank har modsat Sparekassen Kronjylland adgang til at øge sin egenkapital via aktiemarkedet. Aktionærernes krav til aktieafkastet afspejler udgifterne til bankens finansiering via aktieudstedelse, og disse har en højere forventning til afkastet af deres indskudte penge.

Delkonklusion

Fundingomkostningerne er blevet mindre, da omkostningerne til fremmed kapital har været faldende de senere år.

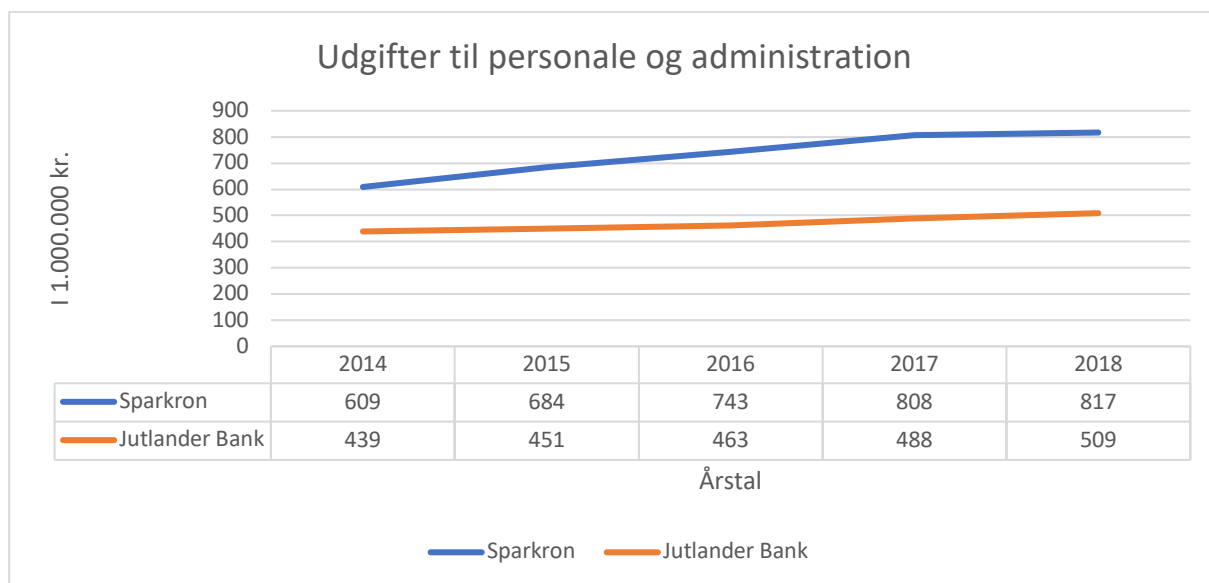
Det er positivt at både Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank har genereret en faldende WACC i analyseperioden, da det betyder at de har haft faldende omkostninger til funding.

Udgifter til personale og administration

Sparekassen Kronjylland

Udgifterne til personale er steget fra 609 mio. kr. i 2014 til 817 mio. kr. i 2018 jf. Figur 10, hvilket er en meget stor stigning. Stigningen henfører banken til, at der gennem det seneste år er ansat flere medarbejdere til bankens nye afdelinger og overenskomstmæssige lønreguleringer samt stigende udgifter til lønsumsafgift som den finansielle sektor er pålagt i forhold til compliance. Sparekassen er desuden i en udvikling hvor de har afsat ekstra midler til automatisering af processer der skal gøre IT-området mere effektivt, således at det på sigt bliver en gevinst med de nuværende investeringer der laves.

Figur 10

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank (graf lavet jf. bilag 10 og jf. Bilag 8)

Jutlander Bank

Personaleomkostningerne i Jutlandia Bank er steget i 2018 pga. etablering af nye afdelinger. Banken har på det seneste udvidet sit markedsområde og jf. regnskabet så har banken via deres strategitiltag, herunder etablering af nye afdelinger i København, Vejle, Fredericia og Odder samt en ung afdeling som de kalder ”Connect Ung” og Private Banking, forventninger om stigende forretningsomfang. Disse tiltag vurderer de som værende årsagen til de øgede udgifter til bankens personale og administration, hvor omkostningerne på den korte bane overstiger indtjeningen.

Delkonklusion

Begge banker har udvidet deres forretninger og brugt ressourcer på flere medarbejdere og omkostninger på nye filialer. På sigt håber de på at dette vil bidrage til en bedre indtjening. Vi vil se nærmere på om det kan være rentabelt i senere beregning af hvad det koster at åbne en ny filial. Se nærmere i afsnittet omkring åbning af ny filial.

Samlet delkonklusion på regnskabsanalyse

Sparekassen Kronjylland har næsten fordoblet årets resultat fra 2014 til 2018, og Jutlander Bank har haft en endnu større stigning med en tredobling af årets resultat, da de havde en stor stigning fra 2014 til 2015. Faldende nedskrivninger og tab er blandt andet en årsag til en fortsat bedring siden resultatet i 2014.

Basisindtjeningen er for begge banker ret stabile i hele perioden, for Sparekassen går de i 2014 fra 316 mio. kr. til 312 mio. kr. i 2018. For Jutlander var basisindtjeningen 729 mio. kr. i 2014 og 727 mio. kr. i 2018. For begge banker viser der sig et billede af faldende nettorenteindtægter og stigende gebyrindtægter i analyseperioden.

Begge banker formår at øge indtjeningen pr. omkostningskrone, for Sparekassen starter de med 1,16 i 2014 og ender med 1,33 i 2018, og for Jutlander går de fra 1 i 2014 og til 1,5 i 2018.

Sparekassens ROE er steget meget fra 4,4 i 2014 til 7,1 2015, for derefter at falde til 6,2 i 2018. Samme tendens vises for Jutlander der også har haft en stigende ROE fra 1,2 i 2014 til 8,0 i 2015, og ned igen til 7,7 i 2018. Begge bankers nettoresultat har været stigende med undtagelse af 2018, som faldt efter et meget stærkt år 2017 for begge banker, som blev hjulpet på vej med tab der kunne tilbageføres. Nettorente- og gebyrindtægterne er fortsat forholdsvis stillestående, men der har været positive udsving i kursreguleringer, som dog har vendt i 2018. Egenkapitalen har været støt stigende for begge banker i perioden.

ROA har været næsten støt stigende for begge banker indtil 2017, hvorefter det er faldet gevaldigt.

ICGR er i tråd med de øvrige nøgletal for bankerne, steget pænt lige efter 2014 for derefter at ligge mere stabilt i perioden 2015-2017, hvor begge banker svinger indenfor ca. 2 på beregnet ICGR. Fra 2017 til 2018 falder ICGR fra 8,42 til 5,82 for Sparekassen, og den falder også fra 9,65 til 7,66 for Jutlander.

Sparekassen har en beregnet WACC der er lavere end Jutlander bank, men de går begge i en positiv retning hvor den falder over tid. Her formår de begge således at skabe billigere omkostninger over analyseperioden.

Sparekassens udgifter til personale og administration stiger med 34 % fra 2014 til 2018. For sammenligning er Jutlander Banks udgifter steget med 15 % i samme periode.

Begge banker følger hinanden meget, og det vidner om at de på nogen områder har fulgt den samme strategi omkring ønsker om vækst og etablering af nye filialer, med dertilhørende omkostninger til personale og administration. De er også begge presset på renteindtægterne og skaber i stedet indtjening igennem gebyrindtægter, og de har også begge haft positive kursreguleringer til at hjælpe på regnskabstallene. I sidste regnskabsår 2018 viser de begge nedadgående tendenser, hvorfor det vil være interessant at finde ud af hvorfor de begge bliver ramt nu.

Kapitalstyring

Vi vil nu undersøge hvordan bankernes kapitalforhold er i følgende afsnit. Efter 2008 hvor finanskrisen kom, gik flere banker konkurs, og det resulterede i at banksektoren efterfølgende har oplevet flere reguleringer for at ruste sig imod fremtidige kriser, herunder direktivet CRD IV og forordningen CRR, for at samme historie ikke skulle gentage sig med konkurser i banksektoren, eller at banksektoren skal kunne klare sig uden hjælp fra bankpakkerne som set ved sidste finanskrise.

Vi vil derfor nu se nærmere på hvordan Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank står i forhold til de nuværende krav, og for at se om de er truet på eksistensen ved de kapitalkrav der stilles.

Reguleringer i banksektoren

Basel III og CRD IV (Direktiv) samt CRR (forordning), blev vedtaget i EU Parlamentet i starten af 2013, hvilket var få år efter at finanskrisen startede, og som har fyldt i både Danmark og i udlandet.

Solvensen hos bankerne skal bestå af 8 % som hidtil, men jf. de nye regler er sammensætningen nu anderledes. Det fremgår jf. FIL §124 hvordan bankerne skal efterleve solvenskravene, og jf. denne paragraf skal basiskapitalen i bankerne bestå af min. 8 % af de risikovægtede poster.

Grunden til de nye krav er blandt andet, at selvom man tidligere har haft krav til solvensen i bankerne, så kunne denne solvens være sammensat på forskellige måder, således at der var forskel i kvaliteten på kapitalen. Det betød at banker der på papiret så ud til at klare sig fint, alligevel ikke havde en god nok buffer i en krisetid. Forskellen i kapitalen udmøntede sig derfor blandt andet i de nye kapitalkrav og likviditet i Basel III.

Kravene omkring solvens vil hjælpe bankerne til at kunne modstå kriser bedre i fremtiden. Samtidig er kravene om likviditet til bankerne lavet for, at de i presset tid fortsat skal kunne låne penge ud for at holde gang i økonomien så denne ikke går i stå. Dette kan ske hvis det sikres at banken har nok likvider at tage af, så der fx ikke er for meget der er bundet i ejendomsinvesteringer, som ikke vil kunne sælges i en krisetid uden alt for store tab. At have en stor eksponering mod store ejendomsinvesteringer er således også en stor risiko at have, hvis markedet pludseligt falder så banken ikke kan frigøre likviditet uden negative konsekvenser som store tab.

Basel-komiteen udsteder retningslinjerne for lande medlem af EU, og i Danmark er mange af disse retningslinjer efterfølgende reguleret af Finanstilsynet herhjemme. Finanstilsynet holder opsyn og sikrer at bankerne overholder reglerne, og kan give påbud og bøder hvis reglerne ikke bliver fulgt. Disse regler har skullet efterleves efter marts 2014 (Larssen, 2016), nogle gennem en overgangsperiode.

Bankerne bør have stor interesse i at følge retningslinjerne fra Basel-komiteen, for selvom det som udgangspunkt er retningslinjer, så kan det have konsekvenser hvis de ikke følges, hvis resten af bankerne i EU følger dem. I så tilfælde vil standarden måske blive at det er normalt at rette sig efter Basel-komiteens retningslinjer, og hvis man ikke gør det samme, så kan en given bank opleve dårligere rating fra eksempelvis Moodys mfl. En god rating giver banken mulighed for at skaffe billigere funding, og generelt vil en god rating derfor kunne bidrage til en positiv tendens der skabere bedre indtjening og bedre nøgletal for banken.

Basiskapitalen

Bankens basiskapital udgøres af kernekapitalen og en supplerende kapital, men efter fradrag af eksempelvis goodwill.

Selve kernekapitalen består både af den egentlige kernekapital, som også betegnes TIER 1, som overvejende er aktionærernes aktiekapital, og overført overskud fraregnet immaterielle aktiver. Herudover består kernekapitalen også af hybrid kernekapital, som betegnes "additional TIER 1".

Supplerende kapital (TIER 2) må højst udgøres af halvdelen af basiskapitalen, og den består af ansvarlige fremmedkapital som lånekapital og hybrid kapital, der opfylder visse krav, og eksempelvis ikke kan kræves førtidsindfriet.

Kapitalkravene er høje for at bankerne kan stå imod en eventuel ny krise, og så de kan bidrage til at afværge denne ved at modvirke tab- og krisesituationer.

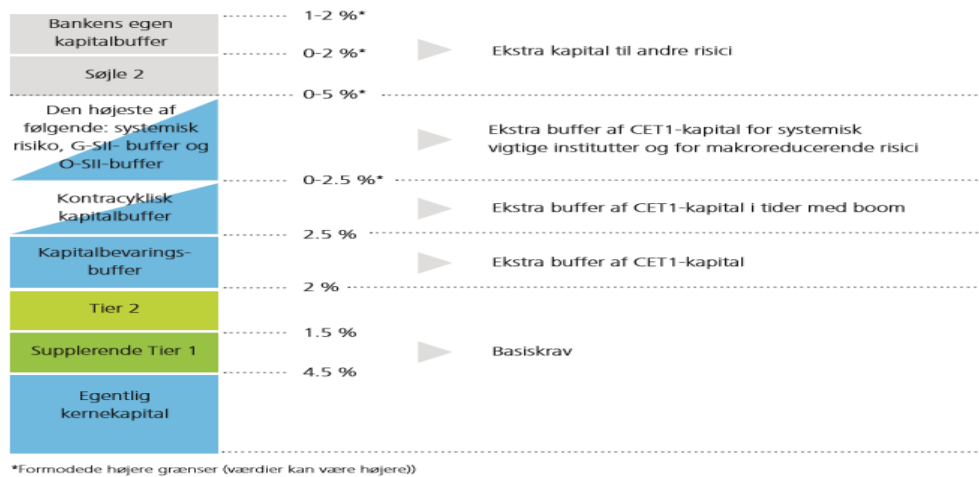
Bufferne jf. Basel III sammensættes således, og jf. nedenstående figur 11;

- 4,5 % Egentlig kernekapital
- 1,5 % Hybrid kernekapital og
- 2 % Supplerende kernekapital

Der er også kommet regler omkring krav til de buffere bankerne skal benytte sig af.

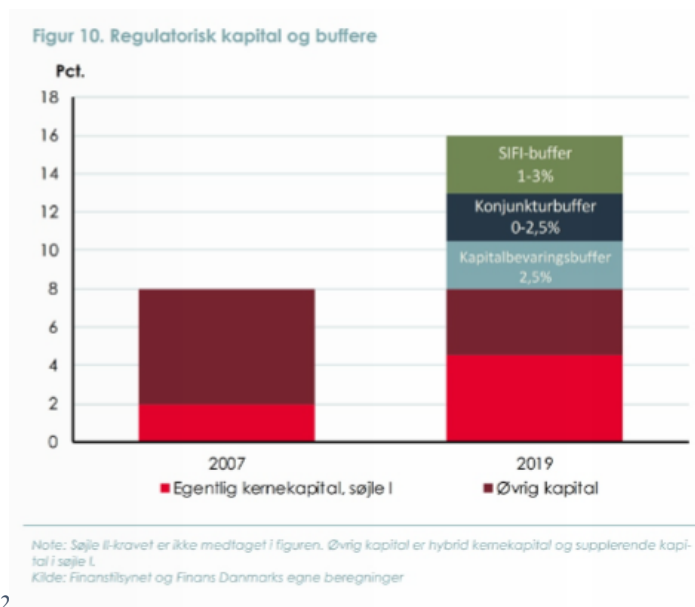
Der er den modcykliske buffer, som kan udgøre fra 0-2,5 %. Denne kan bruges i opgangstider hvor der er overnormal vækst, således at banken sætter til side til senere og dårligere tider og kan bruge af kapitalen der. Når denne buffer medregnes så er de samlede solvenskrav på 13 % for normale banker og 16 % for SIFI-institutter.

Figur 11

Kilde: Deloitte

Fra 2019 udgør de forskellige buffere jf. Figur 12 følgende:

Figur 12

Kilde: Finansdanmark.dk

Jf. ovennævnte kan et SIFI-institut maksimalt få et krav på 16 % fra 2019, og et ikke SIFI-institut kan maksimalt have et krav på 13%, hvilket gælder vores to banker (Årlig udpegning af SIFI-institutter, 2018).

Som nævnt før skal bankerne efterleve de solvenskrav der stilles, da Finanstilsynet ellers kan lukke banken. Bufferne skal efterleves i perioder hvor det vurderes nødvendigt. Overholdes kravene ikke kan man blive pålagt restriktioner, eksempelvis fremgår det af CRR at banken ikke må udbetale udbytte til sine aktionærer, hvis kapitalbevaringsbufferen ikke kan overholdes.

Jf. figur 11 er bufferne fuldt indfaset i 2019 efter en overgangsperiode.

Udover den modcykliske buffer findes den kapitalbevaringsbufferen, som er på 2,5 %. Denne skal også aktiveres i gode tider, hvor bankerne skal sætte ekstra kapital til side når der er god vækst i økonomien, da det er her der er råd til det. Denne skal også bruges til at opbygge kapitalen i banken så banken selv bedre kan modstå en evt. senere krisesituation, hvor det kan være sværere at skaffe funding. Den modcykliske buffer kan også aktiveres hvis en bank er i vanskeligheder, således at der er ekstra fokus på at opbygge kapitalen.

Jf. **Fejl! Et bogmærke kan ikke henvise til sig selv.** ses hvordan kapitalkravene er fuldt indfaset indtil år 2019;

Figur 13

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Egentlig kernekapital (CET1)			3,5 %	4,0 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Kapitalbevaringsbuffer						0,625 %	1,25 %	1,875 %	2,5%
Minimumkernekapital plus kapitalbevaringsbuffer			3,5 %	4,0 %	4,5 %	5,125 %	5,75 %	6,375 %	7,0 %
Indfasning af fradrag i egentlig kernekapital, mv.				20 %	40 %	60 %	80 %	100 %	100 %
Minimumkernekapital			4,5 %	5,5 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %
Samlet minimumkapital			8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %
Samlet minimumkapital plus kapitalbevaringsbuffer			8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,625 %	9,25 %	9,875 %	10,5 %
Kontracyklisk buffer						0,625 %	1,25 %	1,875 %	2,5%
Global systemisk buffer						Obligatorisk buffer på 1-3,5 % CET1			
Andre systemiske buffere						Frivillig buffer op til 2 % CET1			
Systemisk risikobuffer				0-3 % kræver godkendelse	3-5 % mod notifikation til Kommissionen, EBA og ESRB. Buffere over 5 % skal godkendes af Kommissionen				

Kilde: Deloitte

Sparekassens kapitalssituation

Vi vil se på om Sparekassen formår at efterleve de gældende krav til solvens og buffere, og se om de formår at forbedre deres solvens og egenkapital for at leve op til de gældende regler. Vi vil samtidig se på om de kan klare de fuldt indfasede krav der er fra 2019, hvilket altså er i nuværende regnskabsperiode.

Som beskrevet nu skal bankerne efterleve kravene om basiskapitalen ifølge LFV §124 (Lov om finansiel virksomhed, 2003). Solvensen skal udgøre 8% jf. FIL § 124 (Bendtsen, 2006), men bankerne beregner selv deres solvensbehov som er individuelt, og inkluderer også de relevante buffere. Herefter kan Finanstilsynet kræve en større dækning hvis de synes at banken selv har beregnet denne for lavt. Som beskrevet tidligere er formålet at sikre, at bankerne kan stå imod en ny evt. kommende krise, og en god solvens er således når aktiverne er højere end passiverne, således at en evt. konkurs i et institut ikke betyder at bankens kreditorer ikke kan blive dækket. Herefter kan vi vha. formlen beregne solvensen for bankerne:

$$\text{Solvensprocenten} = \frac{\text{Basiskapitalen} * 100}{\text{Risikovægtede poster}}$$

Jf. ovennævnte formel vil vi se nærmere på solvensen for Sparekassen og Jutlander Bank, set i forhold til de risikovægtede poster.

Risikovægtede poster

Da bankens solvens udgøres som basiskapitalen i forhold til bankens risikovægtede poster, vil vi se på hvilke risikovægtede poster der er som har størst betydning. Vi vil se nærmere på de 4 nævnte risikovægtede poster, og se på hvordan der er fokus på disse:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

Herefter vil vi se nærmere på de 4 ovennævnte risikogrupper. Disse er også de 4 væsentligste risikoposter i Sparekassen jf. deres regnskab.

I regnskabet for 2018 har Sparekassen ændret regnskabspraksis, som følge af de nye regler om IFRS 9 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber mfl. (sparkron årsregnskab 2018 s. 79 linje 8.)

Jf. de nye regler skal et tab ikke først indskrives når det er konstateret, men allerede ved udlånet skal der medregnes en vægtet risiko for tab på hele bankens udlån. Det er muligt at indarbejde de nye regler over en 5-årig periode, hvilket sparekassen har valgt at benytte sig af. Sparekassen kunne vælge at vente med at indføre reglerne til 2020 men har valgt at medregne disse allerede nu ved førstkommende mulighed.

Hvad angår de nye regler omkring indregning af gæld i leasede aktiver har koncernen valgt først at implementere disse i år 2020, hvor det først er et krav at de indføres.

Kreditrisiko

Kreditrisiko er den af de risikovægtede poster, der fylder meget i en banks regnskab, da den dækker risikoen for at en debitor ikke overholder deres aftale med banken om tilbagebetaling, således at banken får et tab på debitoren. Det er således både tab på udlån, garantier og lignende. En bank har generelt en stor andel af eksponering i udlån, hvorfor kreditrisikoen kan fylde meget på bankens nedskrivninger i regnskabet. Banken klassificerer sine kunder og herefter vil et udlån vægte forskelligt i bankens kapitalbelastning, afhængigt af den enkelte kunde og evt. også sikkerhedsstillelse.

Jf. Finansrådet vægter de forskellige poster på udlån i basiskapitalen jf. tabel 3;

Tabel 3

Type af udlån	Risikovægtning
Erhverv	100 %
Lån med pant i fast ejendom under 80 % og fritidshus indenfor 75 %	35 %
Erhvervsejendom under 50 %	50 %
Lån til privatkunder og mindre erhverv	75 %
Stat/Region/Kommuner	0 %
Dækkede obligationer	10 %
Øvrige obligationer	10-20 %

Kilde: egen tilvirkning pba. noter fra Peter Vollsted og jf. bekendtgørelsen om kapitaldækning (bekendtgørelse om kapitaldækning, 2011)

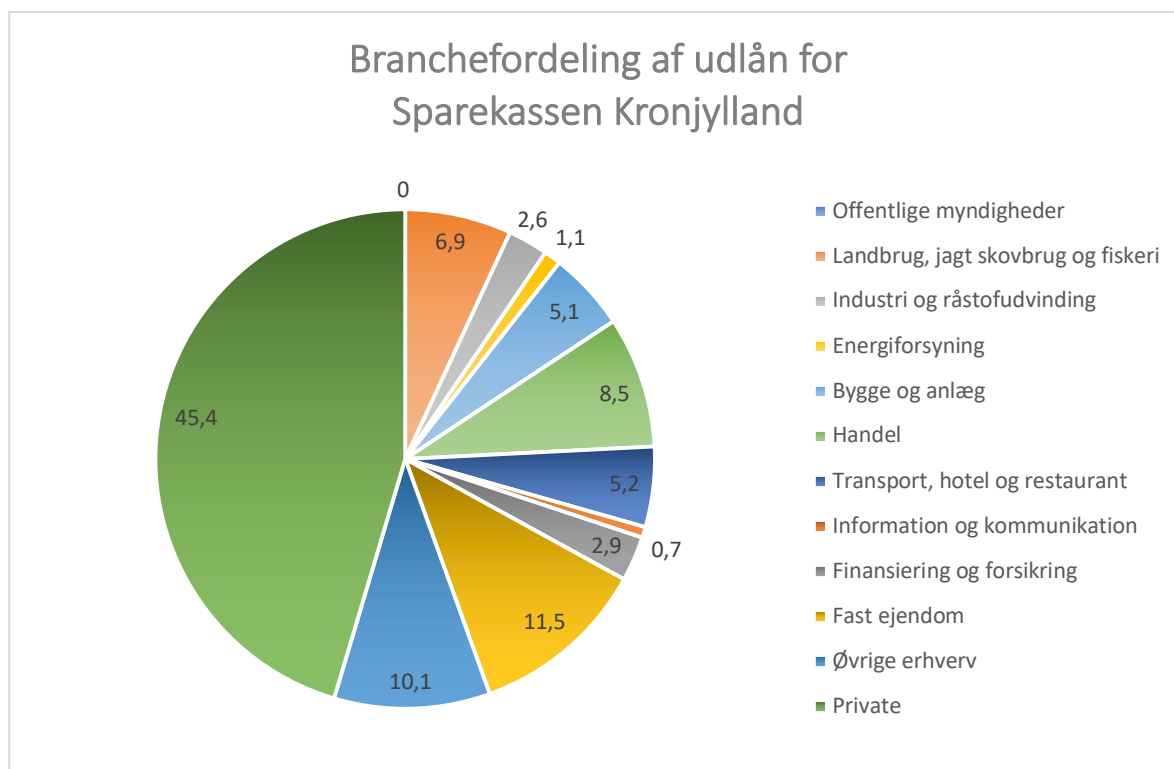
Det er således ikke uvæsentligt at skele til, hvilken vægtning der er i udlånet til hhv. private og erhvervskunder, og også til hvilke sektorer blandt erhvervskunderne, da en god spredning her vil give mindre risiko overfor konjunkturudsving.

Sparekassen benævner at have interne målsætninger for, hvordan deres risikospredning er på forskellige faggrupper etc. Eksempelvis har de en målsætning om ikke at være eksponeret overfor en branchegruppe på mere end 12 %.

Jf.

Figur 14 fremgår hvorledes Sparekassens fordeling af risiko er på de forskellige brancher de er eksponeret imod.

Figur 14

Kilde: Egen tilvirkning pba. årsrapport 2018 for Sparekassen Kronjylland (graf lavet jf. bilag 10)

Samtidig oplyses at den største eksponering sker mod grupperne Fast Ejendom og Handel. I forhold til de senere år hvor der har været nedskrivninger på landbrug, oplyser Sparekassen at have en meget lille eksponering mod sektoren Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, som kun udgør samlet 7 %, og denne har de ikke planer om at udvide lige foreløbig (Sparekassen Kronjyllands årsrapport, 2018, s. 20).

Det er fornuftigt at Sparekassen har en god fordeling af deres risiko fordelt på flere grupper. De har en nogenlunde 50/50 fordeling ift. privat og erhvervseksponering, og i forhold til erhvervseksponering er det vigtigt at denne ikke bliver alt for stor, da den kapitalbelaster meget mere end udlån til private kunder, jf. forrige tabel 3. Samtidig kan der dog også være god indtjening hos erhvervskunderne, så det er en balancegang hvorledes fordelingen af disse skal være. Sparekassen lader dog til at være opmærksom på ikke at have en for stor eksponering mod enkelte faggrupper, og således viser

Figur 14 også at der er en god risikospredning indenfor de forskellige erhvervsgrupper.

Sparekassens samlede risikoeksponering mod kreditrisikoen udgør 17.673.263.000 kr. i 2018, og er dermed ca. 2 mia. kr. større end for 2017.

Jf. egen analyse foretaget af Sparekassen finder de, at have en øget kreditrisiko med 47 mio. kr., overfor enkelte kunder med store lån eksponeret mod variabelt forrentede lån samt valutalån, og de har derfor afsat yderligere 0,2 % i tillæg i solvensbehovet. Samtidig har de en eksponering mod de 20 største kunder der står for 4 % af den samlede engagementsmasse for Sparekassen, hvilket medfører at de har taget et tillæg for koncentration på individuelle engagementer med 44 mio. kr., svarende til et tillæg på 0,2 % i solvens (Sparekassen Kronjylland, Risikorapport 2018)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for, at et pengeinstitut ikke har nok indlånsmidler til at overholde sine forpligtelser på kort bane, eller til at kunne lave nyudlån, fx hvis der opstår en ny krise. Det er essentielt at et pengeinstitut kan låne penge ud for at drive forretningen videre, og for at markedet ikke skal gå i stå. Ved en ny krise er der således også nogle krav der skal overholdes for at have nok likviditet til at stå imod med i dårlige tider.

I september 2015 blev der indført krav om Liquidity Coverage Ratio (LCR), hvorefter et pengeinstitut skal have en LCR på 100 % fra 2018, således at instituttet har likviditet nok til at betale regninger og udbetale indlån i op til 3 måneder i en stresset periode. Fra 2018 har Finanstilsynet ændret deres pejlemærke således at der tages udgangspunkt i LCR fremfor tidligere i FIL §152 (Vejledning om risikostyring på likviditetsområdet for penge- og realkreditinstitutter, 2015)

Sparekassen skal overholde gældende krav om LCR på minimum 100 %, og deres egne interne mål omkring LCR lyder på en overdækning på 75 %. Da Sparekassens nøgletal for LCR er på 225 % samt har en likviditetsoverdækning på 132 %, som både overholder gældende regler og egne interne regelsæt, vurderer de ikke at have en likviditetsrisiko, og der er derfor ikke foretaget et tillæg til det individuelle solvensbehov.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er den risiko der er for eksempelvis valuta- aktie- og renterisiko, dvs. ting der kan påvirkes udefra både nationalt og internationalt som banken ikke kan ændre. Hvis renten eksempelvis stiger, vil det være en renterisiko, som kan betyde at priser på fast ejendom falder og som kan have konsekvens for bankens aktiver og passiver. Disse 3 nævnte markedsrisici samt kreditspændrisiko er de risici Sparekassen hovedsageligt er eksponeret overfor.

Renterisikoen udgør det forventede tab der vil være, hvis renten i markedet stiger med et procentpoint. For 2018 var det 9,3 mio. kr., og for 2017 udgjorde det 8,8 mio. kr., og den primære eksponering er i DKK og EUR.

Valutarisiko udgør den risiko der er for tab ved ændringer i valutakurserne på de finansielle markeder. Risikoen opgøres som det tab der vil ske, hvis kurserne ændrer sig negativt med 5 %, og dette er for 2018 opgjort til 16,7 mio. kr. Af den samlede valutarisiko er ca. 80 % dog mod EUR, og da Danmark har fastkurspolitik mod euroen anses denne risiko ikke til at være stor. Ligeledes gælder det, at hvis valutakurserne ændrer sig i positiv retning med 5 %, så vil de angivne 9,3 mio. kr. være en gevinst.

Aktierisiko er jf. Sparekassen Kronjylland et område hvor de ikke ønsker at have en stor eksponering, og således har de en politik om, at aktier indenfor handelsbeholdningen maksimalt må udgøre 5 % af kernekapitalen. Aktier udenfor handelsbeholdningen er over 6 gange så høj som aktier indenfor handelsbeholdningen. Det betyder at Sparekassen har en noget større risikoeksponering her, som dog omfatter blandt andre samarbejdspartnere indenfor eksempelvis realkredit, investering, forsikring mm.

Jf. risikorapporten for Sparekassen 2018, udgør markedsrisici et tillæg i solvensbehovet på 0,4 % for 2018.

Samlet har Sparekassen således en forsigtig politik i forhold til deres eksponering overfor markedsrisiko.

Operationel risiko

Operationel risiko er den risiko der for fejl pga. menneskelige fejl, interne procedurer og fejl pga. systemer, og også eksterne begivenheder, eksempelvis retlige risici, som kan give tab til banken.

Ved opgørelsen af de risikovægtede poster kan banken benytte sig af 3 slags metoder til at opgøre disse, som er flg. jf. bekendtgørelse om kapitaldækning (bekendtgørelse om kapitaldækning, 2011);

1. Basisindikatormetoden anvendes når banken ikke selv har et system til at lave egne vurderinger, og denne metode er mest udbredt blandt mindre banker. Der tages ikke hensyn til den individuelle kunde, og der er på forhånd angivet en vægtning af hvor meget de risikovægtede poster belaster i kapitalen.

2. Standardmetoden er mere udbredt blandt de mellemstore banker. Her kan der skelnes blandt kunderne på baggrund af en risikovurdering af den enkelte kunde, hvilket så afgør hvor meget kapital der skal sættes til side af de risikovægtede poster.
3. Den avancerede målemetode. Denne bruges oftest af større internationale banker, og er ikke brugt af nogen banker i Danmark.

De to banker vi har kigget på, har begge benyttet sig af standardmetoden til opgørelsen af de risikovægtede poster.

Sparekassen vil, såfremt det bliver nødvendigt, tage højde for et eventuelt øget kapitalkrav i solvensbehovet, hvis den anvendte basisindikatormetode vurderes mangelfuldt (risikorapport for Sparekassen Kronjylland, 2018, s. 7).

Solvensberegning

I perioden 2014 til 2018 er den individuelle solvensprocent faldet fra 9,7 til 9 % jf. Tabel 4, og i samme periode er bankens beregnede solvens gået op fra 15,3 til 17,8 %, og herefter har Sparekassen således en ok overdækning på deres solvens på 8,2 %. Banken fastsætter selv deres individuelle krav til kapitalbevaringsbuffer og efter denne har de fortsat en meget pæn overdækning med 6,3, hvilket også er fornuftigt.

Tabel 4

	2018	2017	2016	2015	2014
Solvens for Sparekassen Kronjylland i 1.000 kr.					
Kernekapitalprocent	16,1	16,5	15,4	14,4	15,3
Individuelle solvens procent (kapital)	9 10,9 efter kapital- bevaringsbuffer	9 10,3 efter kapitalbeva- ringsbuffer	9 12,6 efter kapitalbeva- ringsbuffer	9,2 12,5 efter kapital- buffer	9,7 13,7 efter kapital- buffer
Kapitalprocent	17,8	18,3	17,1	15,3	15,3
Kapitalberegning					
Risikovægtede poster					
Kreditrisiko	17.673.263	15.676.795	14.396.767	12.436.304	11.410.505
Markedsrisiko	1.648.141	1.497.447	1.457.206	1.851.404	1.269.722
Operationel risiko	1.999.818	1.908.616	1.836.534	1.762.951	1.501.730
Risikovægtede poster i alt	21.321.222	19.082.858	17.690.507	16.051.659	14.181.957
Basiskapital (kapitalgrundlag)	3.796.373	3.489.380	3.023.662	2.448.694	2.165.127
Solvens	17,8	18,3	17,1%	15,3%	15,3 %

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland.

De risikovægtede poster vokser fra 2014 til 2015 med 1,8 mia. kr., men idet der også er en øget indtjening i samme periode, er det muligt for sparekassen at fortsætte samme niveaus for deres solvens på 15,3 for begge år. Det samme gør sig gældende med samme tendens indtil 2018 hvor de risikovægtede poster stiger, men de er dog forholdsmæssigt lavere end indtægten, således at

solvensen over tid er stigende til 17,8 i 2018, kun afbrudt af 2017 hvor solvensen var en anelse højere end i 2018, nemlig på 18,3.

Igennem hele perioden har Sparekassen et individuelt solvenskrav på mellem 9,7 % og 9 %.

Sparekassen Kronjyllands solvens opgøres jf. følgende poster i regnskabet, som udgør før fradrag 3.796 mio. kr. i 2018, bestående af 3.236 mio. i egenkapital, med 200 mio. kr. i den hybride kernekapital, og sidst med 359 mio. kr. for den supplerende kapital. Sparekassen har optaget 2 lån i hhv. 2015 og 2016, som således medregnes i den hybride kernekapital da de opfylder reglerne for at kunne medtages i kapitalgrundlaget, jf. oplysning fra sparekassens regnskab omkring de optagne lån og jf. reglerne i CRDIV.

Sparekassens kernekapitalprocent er på 16,1 % for 2018, og det fremgår i en nylig analyse fra Nationalbanken (Kapitalkrav til banker, 2018), at gennemsnittet for de danske banker i 2018 ligger på mellem 11,3 til 18,2 %. Ud fra dette ligger Sparekassen i den pæne ende fsva.

kernekapitalprocenten.

Vi har lavet en opgørelse over de procentuelle kapitalkrav til Sparekassen og Jutlander Bank for sidste år 2018, og opgjort det i forhold til deres opgørelse jf. deres seneste årsregnskab. Det fremgår at begge banker har en overdækning på deres solvens, som også er påkrævet for at kunne drive bank. Herefter ser opgørelsen ud som følger i tabel 5:

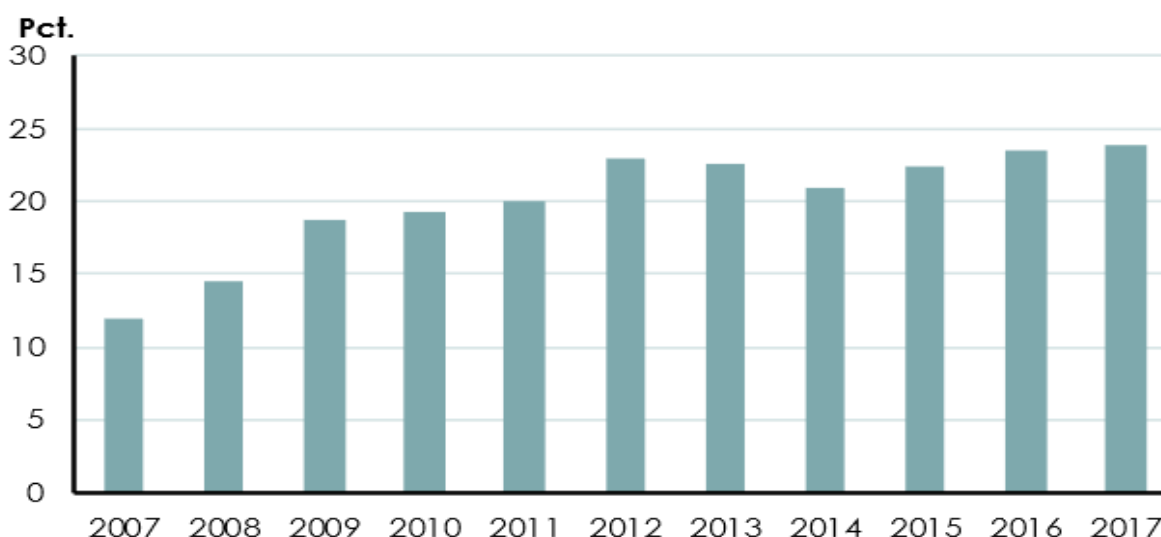
Tabel 5

	Sparekassen Kronjylland	Jutlander Bank
Kapitalgrundlag mio. kr.	3.796	2.476
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag mio. kr.	1.924	1.162
Overdækning mio. kr.	1.872	1.314
Solvens, %	17,8 %	19,9 %
Individuelle solvensbehov, %	9,0 %	9,4 %
Overdækning ift. individuelt solvensbehov, %-point	8,5 %	10,5 %
Kapitalbevaringsbuffer	1,9 %	1,875 %
Kontracyklisk buffer	0,0 %	0,0 %
Overdækning efter buffere, %-point	7,2 %	8,625 %

Jf. figur 13 er de forskellige krav til kapital og buffere gradvist øget over en periode. Minimalkravet for Sparekassen og Jutlander Bank kan opgøres til 8 % hvis der ikke medtages kapital- og kontracyklisk buffer. Hos Sparekassen var det individuelle krav til solvensprocenten 9,00 % i 2018, ligesom det var i 2017. Med en nuværende kernekapitalprocent på 16,1 og en kapitalprocent på 17,8 har Sparekassen således en meget pæn overdækning på 9,0 %. Medregnes kapitalbevaringsbufferen har Sparekassen er kapitalprocenten på 10,9 %, hvilket giver en overdækning på 7,2 %. Sparekassens eget mål for kapitalprocenten er 17 %, hvilket de overholder.

Figur 15

Udvikling i kapitalprocent

Udvikling i kapitalprocent for de danske banker, og således eksklusiv Nordea der siden 2017 har været under en svensk filial.

Kilde: Finansrådet Danmark.

Jf. figur 15 er de danske banker allerede godt polstrede med de gældende buffer- og solvenskrav. Generelt er der højere solvenskrav til de større banker som er udnævnt til SIFI-institut, hvorfor deres overdækninger vil være højere. Derfor er statistikken på den måde misvisende, da den viser et gennemsnit af alle danske banker, og også dem med et højere kapitalkrav. Dette er også med til at forklare hvorfor Sparekassen blandt andet kan have en lavere overdækning end gennemsnittet på

23,8 % i 2017. Det har desværre ikke været muligt at finde en statistik hvor kapitalprocenten for 2018 indgår, hvorfor vi kun har tallene t.o.m. 2017. Dette giver også et misvisende billede af solvensoverdækningen. Som Tabel 4 dog viser, har der været en stigende tendens i solvensoverdækningen siden 2014, hvorfor det kan forventes at 2018 også vil vise en anelse bedre solvensoverdækning for bankerne generelt.

Delkonklusion

Når man ser på solvensen for hhv. Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank, fremgår det at Jutlander har en bedre solvens. Det betyder at de har en større andel aktiver i forhold til deres vægtede passiver. Dette kan hænge sammen med at en bank kan have bedre mulighed for at skaffe kapital, end en garantsparekasse. Jutlander har således mulighed for at få kapital ved aktieudstedelse, hvor Sparekassen kun har mulighed for at udstede garantbeviser. Så længe Sparekassen overholder gældende krav er der ikke problemer lige nu, men i takt med at kravene generelt øges i den finansielle sektor, er spørgsmålet om de fortsat kan blive ved med at være en sparekasse som hidtil.

Tilsynsdiamanten

I tilknytning til reglerne omkring bankernes solvens, er Finanstilsynet også kommet med nogle pejlemærker som bankerne skal efterleve, og som udmønter sig i Tilsynsdiamanten, som første gang blev introduceret i 2010. Bankerne skal efterleve pejlemærkerne, da Finanstilsynet ellers vil lave en gennemgang af banken for at se om der er områder hvor der tages for stor risiko, som kan give en for stor eksponering af banken overfor et enkelt område. Tilsynsdiamantens pejlemærker udgøres af flg. Jf. figur 16:

Figur 16

Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter

Kilde: (Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter, 2018)

Det er tidligere set at banker der har oplevet en svær tid pga. opstået krise, har set godt ud umiddelbart, men ved nærmere kig på tallene kan eksempelvis en for stor eksponering overfor ejendomsinvesteringer, have betydet at banken kan have oplevet store tab som kan give problemer i en krisetid. Tilsynsdiamanten er blevet opdateret med nye pejlemærker fra 2018 (Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter, 2018), hvor eksempelvis pejlemærket for store eksponeringer ikke må være over 175 % kontra de daværende regler på 125 %. Samtidig skete der i juni 2018 en ændring i likviditetspejlemærket hvorefter denne steg fra 50 til nu at skal være under 100.

Da Tilsynsdiamanten er lavet for at forhindre bankernes risici på de nævnte pejlemærker, er det nærliggende at se hvordan Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank efterlever eller ikke efterlever Tilsynsdiamantens pejlemærker, da en afvigelse fra disse kan give et fingerpeg om bankens eventuelle svaghedstegn.

Fra Finanstilsynet fortæller Vicedirektør Kristian Madsen dengang den blev implementeret (Ramsussen, 2012)., at tilsynsdiamanten er lavet for at hjælpe bankernes långivere og eksempelvis Finanstilsynet som skal holde opsyn med bankerne, men også at investorerne kan bruge oplysningerne fra tilsynsdiamanten, til at vurdere risikoen for tab i en given bank. Vicedirektøren fortæller også at man ikke ud fra tilsynsdiamanten kan sige noget om potentialet for en aktie, men at hvis en bank ligger i den høje ende på alle 5 parametre, så kan det være et svaghedstegn som man skal være ekstra opmærksom på, og som også har været med til at føre til bankkrak tidligere i eksempelvis Roskilde Bank mfl.

Som eksempel skal bankerne kunne vise en funding ratio på under 1, for at de har mulighed for at skaffe kapital. Helt konkret betyder det at banken skal have adgang til at skaffe funding i stressede perioder hvor det kan være svært at få funding udefra, hvilket kan ske i en krise. Forholdet mellem funding ratio udgøres mellem udlånet, fundingbehovet, og den stabile funding som er obligationer der har en kortere løbetid end et år, der er trukket fra den arbejdende kapital.

Jf. finanstilsynet opgøres funding ratioen ud fra følgende:

Udlån
Arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år
• Arbejdende kapital består af: Indlån, udstedte obligationer mv., efterstillede kapitalindskud og egenkapital. • Ind- og udlånsmassen opgøres ekskl. repo'er, <i>dog således, at lån i Nationalbanken med restløbetid over 1 år indgår. Lån defineres som det trukne beløb og ikke som bevilgede lånerammer.</i> • Grænseværdien er sat til 1, hvorved funding-ratioen skal være mindre end 1.

Kilde: Finanstilsynet

Banken skal også sikre sig at have likviditetsoverskud for at sikre at den hele tiden kan lave udlån, uanset hvordan konjunkturerne ændrer sig, da det ellers vil kunne give yderligere opbremsning i økonomien hvis bankerne bliver tilbageholdne med at låne penge ud.

Likviditetsoverskuddet skal sikre at banken har råd til at udbetale indlån og betale renter i en 3-måneders periode med stress.

Stabil vækst; banken må maksimalt have en stabil vækst på 20 % om året, da en meget større vækst kan være tegn på at banken fraviger på sin kreditpolitik, for at opnå større indtjening, som igen kan betyde at banken tager for store risici som kan svække dem hvis der kommer en ny krise, og kunderne ikke kan betale tilbage. Det er også et punkt der kan være særligt interessant ved banker der ønsker at vækste eller som har åbnet nye filialer.

Ejendomseksponering: ejendomseksponeringer har typisk været her hvor bankerne historisk kan være kommet i problemer, hvis de har haft en for stor eksponering på dette område, da ejendomme er noget der kan svinge meget, og også falde meget hvis der opstår krise.

Store engagementer: Sidst er summen af store engagementer, som i basiskapitalen ikke må fylde mere end 175 %, for at banken ikke har en for stor risiko overfor enkelte kunder der fylder meget i porteføljen og i indtjeningsgrundlaget, men også for at en konkurs af få kunder ikke må udgøre en trussel for bankens eksistensgrundlag. Grænsen er blevet forhøjet til 175 % pr. januar 2018, hvor den forinden var 125 %.

Sparekassen Kronjylland

Vi vil nu kigge på hvordan Sparekassen Kronjylland ligger i forhold til tilsynsdiamantens pejlemærker, og her kan vi se at de ligger indenfor grænseværdierne jf. figur 17.

Figur 17

Tilsynsdiamanten for Sparekassen Kronjylland

Kilde: Egen tilvirkning jf. tal fra Sparekassen Kronjylland

Jutlander Bank

Jutlander Bank ligger ligesom sparekassen også indenfor de 5 pejlemærker, som det fremgår af figur 18.

Figur 18

Tilsynsdiamanten for Jutlander Bank

Kilde: Egen tilvirkning jf. tal fra Jutlander Bank

For nærmere kig på de to banker har vi set nærmere på de seneste 5 år, for at se hvordan udviklingen har været indenfor de 5 pejlemærker i Tilsynsdiamanten. Jf.

Tabel 6 fremgår følgende:

Tabel 6

Oversigt over tilsynsdiamanten for bankerne 2014-2018					
Sparekassen Kronjylland	2018	2017	2016	2015	2014
Summen af store engagementer < 175 %	123	13	14	29	17
Udlånsvækst < 20 %	15	10	15	14	-1
Ejendomseksponering < 25 %	13	14	14	13	12
Funding ratio < 100 %	74	72	72	68	68
Likviditetspejlemærke > 100 %	235	149	175	175	158
Jutlander Bank					
Summen af store engagementer < 175 %	83,5	11,0	0,0	21,2	24,5
Udlånsvækst < 20 %	11,0	-7,7	-2,2	1,8	43,8
Ejendomseksponering < 25 %	9,7	10,3	11,5	15,7	16,2

Funding ratio < 100 %	53	50	50	60	60
Likviditetspejlemærke > 100 %	669	176,9	202,5	206,7	179,3

Kilde: Egen tilvirkning pba. regnskaberne for Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank

Generelt har Sparekassen en noget større ejendomseksponering end Jutlander Bank, som er hhv. 13 % og 9,7 %. For Jutlander har den været faldende over hele perioden, og for Sparekassen har den været mere stabil. Således vurderer vi at begge banker ikke har nogen risiko for at have for store ejendomseksponeringer.

Det samme gør sig gældende for summen af store engagementer, som for Sparekassen udgør 123 % og for Jutlander udgør 83,5 %. På dette punkt i tilsynsdiamanten er Sparekassen således også meget mere eksponeret end Jutlander, men de har begge over analyseperioden øget andelen af deres store engagementer betydeligt. Fra 2014 til 2018 er Jutlander steget med 340 %, og for Sparekassen er stigningen 723 %.

Sparekassens udlånsvækst er øget fra 10 % i 2017 til 15 % i 2018. Jutlander har også oplevet en stigning som dog er markant højere, da de havde negativ vækst på -7,7 % i 2017 og efterfølgende gik op til 11 % i 2018. De har derfor begge haft en stigning i sidste år af vores analyseperiode, men Jutlanders har været størst procentuelt, fordi de kom fra et lavere udgangspunkt, selvom Jutlander alligevel ligger under sparekassen i 2018. Det er selvfølgelig også godt at have vækst hvorfor det er godt at den er steget for begge banker, og specielt for Jutlander grundet det negative resultat som de havde i både 2016 og 2017. Omkring udlånsvækst bemærkes det at Jutlander Bank havde en særdeles stor vækst i 2014, med hele 43,8 %. Efterfølgende har de fået bedre styr på væksten som har været mere kontrolleret.

PWC har i samråd med Finanstilsynet, fået udarbejdet en rapport omkring de danske bankers seneste mange års stigende appetit på blandt andet udlån (Berg, 2018), og deres generelle udlånsvækst. Heraf fremgår det jf. figur 19, at gruppe 2 bankerne, hvor både Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank ligger, er dem der har haft den største udlånsvækst i perioden 2015-2017, specielt i vækstområderne men også over hele landet sammen med gruppe 3 bankerne.

Figur 19

	Udlånsvækst, 2015-2017, procent	Udlånsvækst, 2015-2017, procent
	Vækstområder	Resten af landet
Pengeinstitutter	5	-6
Gruppe 1	-4	-11
Gruppe 2	36	13
Gruppe 3	30	13
Realkreditinstitutter	19	0
Total kreditinstitutter	16	-1

Kilde: (Berg, 2018)

Begge banker har i øvrigt meget pæne likviditetsoverdækninger, som for Sparekassen har været forholdsvis mere jævn end for Jutlander, idet Sparekassen går fra 158 i 2014 til 235 i 2018.

Sparekassens eget mål for likviditetspejlemærket er at være på minimum 120 hvilket de også overholder meget pænt. Jutlander er steget meget mere i perioden, og er gået fra 179, 3 i 2014 til 669 nu i 2018.

Funding ratioen er også fornuftig for begge banker, idet de i analyseperioden har ligget mellem 50 og 74 hele vejen igennem.

Delkonklusion

I forhold til bankernes generelle udlånsvækst jf. figur 19, har Sparekassen haft en stor udlånsvækst siden 2015. Jutlander har tilsvarende dog begrænset deres udlånsvækst overordnet set siden 2015, efterfulgt af en høj vækst i 2014 på hele 43 %.

Sparekassen er meget eksponeret på de store engagementer som er på hele 123 % i 2018. Til sammenligning er Jutlander Banks på blot 83,5 % i 2018.

Sparekassens likviditetspejlemærke har været stigende over perioden hvilket er positivt, og ender på 235 i 2018. Dog er Jutlander Banks likviditetspejlemærke langt over, og er på 669 i 2018.

Ejendomseksponering er på 13 for Sparekassen og 9,7 for Jutlander. Således er Sparekassen noget mere eksponeret end Jutlander Bank er.

Funding rationen er for sparekassen på 74 i 2018, hvor den er en del bedre for Jutlander Bank med 53. Således er Jutlander Bank bedre rustet til at stå imod en krisetid til at kunne skaffe kapital i en evt. nyopstået krisetid.

Samlet set viser Jutlander nogle mere positive tal i 2018 end Sparekassen Kronjylland.

Påbud fra Finanstilsynet

Efter analysering af nøgletal for regnskabsanalyse for de to banker, samt vurdering af deres solvensbehov og tilsynsdiamant, finder vi det naturligt ydermere at se på hvorledes de to banker overholder de gældende retningslinjer fra Finanstilsynet.

I 3. kvartal 2015 foretog Finanstilsynet en temainspektion i Sparekassen Kronjylland (Redegørelse om temainspektion i Sparekassen kronjylland, 2016), hvor 3 andre mellemstore og mindre pengeinstitutter var udvalgt til en gennemgang, og institutterne var alle udvalgt ud fra en relativ høj udlånsvækst til primært privatkunder.

Efter sparekassens åbning af filial i hovedstadsområdet har de også ydet lån til andelsboligkøb, og ved tilsynets gennemgang af de seneste 50 bevillinger til ejer- og andelsboliger, var der flere fejl og mangler. Blandt andet at den interne forretningsgang ikke blev fulgt omkring at overholde rentesatsen, den blev presset mere i bund, der manglede struktur for hvad en ansøgning skulle indeholde af informationer, og i mange af indstillingerne var der ikke det obligatoriske nøgletalsskema for ansboligforeningen. Sparekassen fik påbud om at sikre at den har de fornødne forretningsgange vedr. andelsboliger, samt at sikre at disse bliver fulgt ved etablering af lån til andelsboliger.

Det var dog også på den positive side godt, at der skete hurtigere afvikling af efterstående gæld, når realkreditlånet blev optaget afdragsfrit ved lån i ejerboliger.

Det fremgik også at der i flere tilfælde ved køb af andelsbolig ikke var en egenfinansiering, eller at gælds faktoren i enkelte situationer lå over det anbefalede i den interne forretningsgang.

Sparekassen fik desuden påbud om at sikre sig en ensartet analyse af de enkelte andelsboligforeninger, med det formål at få overblik over de risici de tog.

Jf. ovenstående sår det tvivl om, hvorvidt Sparekassen måske bevilger lån til kunder som har fået afslag i andre banker, enten på baggrund af manglende egenfinansiering, for lavt rådighedsbeløb

eller for høj gældsfaktor, eller måske på baggrund af at finansieringen sker i en usikker andelsboligforening. Uanset hvad kunne det godt indikere at Sparekassen er langt væk fra sit oprindelige kerneområde i Kronjylland, og da konkurrencen er hård om kunderne i København kan det være nemt at fravige lidt på reglerne, da man så kan opleve hurtig vækst.

I en senere inspektion af Sparekassen (Redegørelse om påbud til Sparekassen Kronjylland, 2018) er gennemgået bevillinger foretaget i 2016 og 2017. Her var fokus på udlån til kunder i vækstområder. Jf. gennemgangen var knap 19 % af de gennemgåede lån som var givet til kunder omfattet af vejledningen, givet til kunder med negativ formue.

6,5 % af de bevilgede gennemgåede lån levede ikke op til formuekravet i vejledningen.

Hele 27 % af de bevilgede gennemgåede lån er bevilget som fravigelser til vækstvejledningen omkring tilstrækkelig formue, med begrundelse i unge som er studerende eller kunder med høj jobsikkerhed. Dette er et meget højt tal og har resulteret i at Finanstilsynet laver en særskilt gennemgang af disse lån.

Finanstilsynet har vurderet at gennemgangen af disse lån medfører en øget og større risiko for tab ved blot små negative ændringer i konjunkturerne, sammenlignet med en almindelig portefølje med normal risiko.

I en anden inspektion af Jutlander Bank fra Finanstilsynet i september 2018 (Vurderinger af finansielle virksomheder, 2018), fremgår det at Jutlander bank har en dobbelt så stor udlånsvækst som gennemsnittet for gruppe 2 -institutter. Samtidig fremgår det at en gennemgang af stikprøver på bevillinger til nye kunder viste, at kun hver 3. kunde var en kunde med normal risiko, og de øvrige, altså 67 %, var over-risikobetonede. Banken fik blandt andet påbud om at tilrette kreditpolitikken vedr. krav til tilstrækkeligt rådighedsbeløb, gældsfaktor og formue.

På inspektionen fremgik det at Jutlander Bank ikke risikovurderer udlån til andelsboliger godt nok, eller at de manglede det nødvendige grundlag for at kunne gøre det. Banken fik påbud om at tage stilling til den reelle værdi af andelsbeviset og også ved omregning til alternativ anvendelse som udlejningsejendom.

Banken fik også påbud ved privatkunders køb af byggegrund og efterfølgende opførelse af nyt hus, hvor banken kun krævede egenfinansiering til køb af grunden, og ikke til hele projektet.

Banken har også taget betydelig risiko ved at låne til boligprojekter hvor der ikke var sket udlejning eller salg på forhånd, eller at det var sket uden særlig egenfinansiering af kunden. Banken blev bedt om at nedbringe væksten på området fremover. Ligeledes vurderede tilsynet at den risikoansvarlige ikke har været god nok til at give ledelsen det korrekte billede af aktuelle risici. Banken fik påbud om at styrke risikostyringsfunktionen.

På baggrund af ovennævnte undersøgelse blev Jutlander pålagt at øge deres solvens fra gældende 8,8. Jutlander Bank har efterfølgende øget solvensbehovet til 9,5 som tilsynet har accepteret.

Delkonklusion på kapitalstyring

Sparekassen overholder de krav de skal ift. kapitalprocent og solvens, og de har en pæn overdækning og dermed en samlet solvens på 17,8 %, der dog ikke er lige så stor som på det generelle marked på 23 % i 2017.

Jutlander har også en pæn solvens som ligger over kravet til banken.

Når man ser på Sparekassens tilsynsdiamant og pejlemærkerne herfor, så holder den sig indenfor pejlemærkerne, men der har eksempelvis været stor udlånsvækst, der er store ejendomseksponeringer og funding ratioen er også højere end for Jutlander Bank.

Når man holder det op imod de påbud der er kommet fra Finanstilsynet, tegner der sig et billede af, at både Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank har haft problemer. Jutlander har også haft slækket på kreditkvaliteten med de nye kunder de har fået ind, således at kun hver 3. nye kunde havde en normal risiko. Sparekassen har ydet lån til andelsboliger hvor de ikke har haft en ordentlig analyse af andelsboligforeningens økonomi, og hvor de har fraveget renten jf. deres interne forretningsgang. En vis del af bevillingerne var også til kunder med negativ formue ved køb, og bevillingerne var sket ved fravigelse af reglerne jf. vækstvejledningen, med en så stor procentdel at Finanstilsynet krævede en særskilt redegørelse for de specifikke lån. Finanstilsynet påpeger desuden at disse lån medfører en betydelig risiko for tab ved blot en lille ændring i konjunkturerne.

Nye låneregler

Finanstilsynet er herhjemme dem der regulerer lovgivningen omkring hvilke regler bankerne og realkreditinstitutterne må yde lån i Danmark, og det gør de blandt andet ved at sætte nogle rammer

for hvilke krav der skal være opfyldt for bankernes kunder for, at man kan låne til køb af bolig. Herefter vil vi komme nærmere ind på nogle af de nyeste skærpede regler fra Finanstilsynet.

Vækstvejledningen

I januar 2016 udsendte Finanstilsynet vækstvejledningen (Vejledning om forsigtighed i kreditvurderingen ved belåning af boliger i vækstområder mv., 2016), hvorved kunder der vælger variabelt forrentede lån skal kunne klare en stigning i den faste rente på 1 %, dog minimum til 4 %. Vejledningen omfatter også reglerne omkring vækstkommunerne som senere er blevet præciseret (Nielsen, Nu bliver boligmarkedet delt i to, 2017), og som betyder at der er kommet begrænsninger i hvor meget man kan låne til når der købes bolig i en væstkommune. Væstkommuner er de kommuner hvor der har været store prisstigninger de seneste år, og hvor der blandt andet er frygt for en overophedning af boligmarkedet som følge af for store prisstigninger, der vil kunne lede til en ny finanskrisen eller boligboble. Væstkommunerne er følgende: København, Frederiksberg, Tårnby, Dragør, Lyngby-Taarbæk, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Ballerup, Rødovre, Glostrup, Albertslund, Høje-Taastrup, Hvidovre, Brøndby, Vallensbæk og Ishøj. Desuden er det også Århus kommune.

Valg af låntype

Jf. de nye regler er der i januar 2018 kommet begrænsninger på kundernes valg af låntyper (Ikke længere frit valg på alle lånehylder, 2018), hvis man får en gældsfaktor over 4 og køber bolig i en væstkommune, eller hvis man køber bolig og starter med at have negativ formue. Herefter kan der være begrænsninger i valget af låntyper, således at man eksempelvis ikke kan få korte variabelt forrentede lån (korte lån er en rentebinding under 5 år), eller eksempelvis at man ikke kan få afdragsfrihed. Der er nogle undtagelser til reglerne, blandt andet at der kan være lempelse hvis man er under uddannelse og har høj jobsikkerhed efter uddannelsen, og at man vil forventes at komme under gældsfaktor 4 når man kommer i job. Hvis man går under reglerne for lempelse omkring at starte ud med negativ formue, skal man kunne have positiv formue efter maximum 5 år.

De nye regler betyder blandt andet også at formuen skal stresses, således at hvis man køber bolig og gælden overstiger gældsfaktor 4, så skal man kunne klare en nedgang i boligprisen på 10 %, uden at få negativ formue. Hvis man kommer over en gældsfaktor på 5 skal man kunne klare et prisfald på sine boliger på 25 %. Kan man ikke klare disse prisfald uden at få en negativ formue, kan kunderne ikke vælge følgende låntyper:

- Flexkort med eller uden afdragsfrihed
- F1-4
- F5 med afdragsfrihed

De låntyper der godt kan vælges, er så i stedet følgende:

- F5 med afdrag
- Obligationslån med eller uden afdragsfrihed

I de nævnte vækstkommuner hvor priserne er på et højt niveau, er forventningen at de nye låneregler kan give en dæmper på priserne som ellers har steget støt i en årrække (se senere afsnit omkring boligmarkedet). Det vil specielt ramme eksempelvis forældre der ønsker at købe en forældre købslejlighed, men som ikke reelt har mulighed for at servicere gælden selv. Det vil også ramme de kunder der vil købe dyrt og godt kunne tænke sig muligheden for en billig finansiering i form af afdragsfrit flekslån, evt. for at afvikle dyrere boliglån, men som også er nødsaget til at tage en dyrere løsning. Således er forventningen at de dyre boliger ikke vil stige ligeså meget i fremtiden, når køberne skal betale mere for at kunne betale til lånene.

I forhold til det første udspil er pensionister blevet undtaget fra de strammere regler, idet en LTV (loan-to-value) på under 60 % ikke giver begrænsninger i låntypen, selvom gældsfaktoren når over 4.

Det vil også ramme dem der køber under en gældsfaktor 4, men som ønsker afdragsfrihed og variabelt forrentet lån, og hvor det ikke kan godtgøres at kunderne kan klare en betaling på et lån til 4 % i rente, når finansieringen rentestresses.

Hvorfor nye låneregler?

Vi synes det er interessant at se på hvordan de nye regler har påvirket bankernes udlånsaktivitet, samt ønsker om at vækste. Der er hård konkurrence blandt bankerne om at få nye kunder samt at få mere nyudlån, blandt andet som følge af det lave renteniveau. Reglerne er kommet til for at beskytte kunderne, således at de har råd til at klare de fald i priserne der kan komme, særligt i hovedstadsområdet, hvis en ny boble opstår, men også for at lægge et pres på prisstigningerne på boligmarkedet i hovedstadsområdet, samt Århus kommune.

De nye låneregler er altså til dels for at beskytte kunderne, og dels for at lægge en dæmper på prisudviklingen på boliger i hovedstaden, som er steget meget siden den sidste krise i 2008, se nærmere i følgende afsnit. En overophedning i økonomien vil ikke være godt for samfundet og for Danmark, og derfor er denne regulering kommet til.

Lige præcis det at regulere priserne på lejlighederne i hovedstaden er også sket til dels ved den nye boligskattereform. Denne er også kommet til for at regulere priserne på ejerlejligheder og huse, således at skatten på lejligheder øges, hvilket igen skal lægge en dæmper på prisudviklingen af disse, som fra 2011 til slut 2018 er steget med 82 % for en gennemsnitlig 85 kvm. lejlighed i København (Nielsen, Her rammes boligejerne af nye skatteregler , 2018).

Boligmarkedet

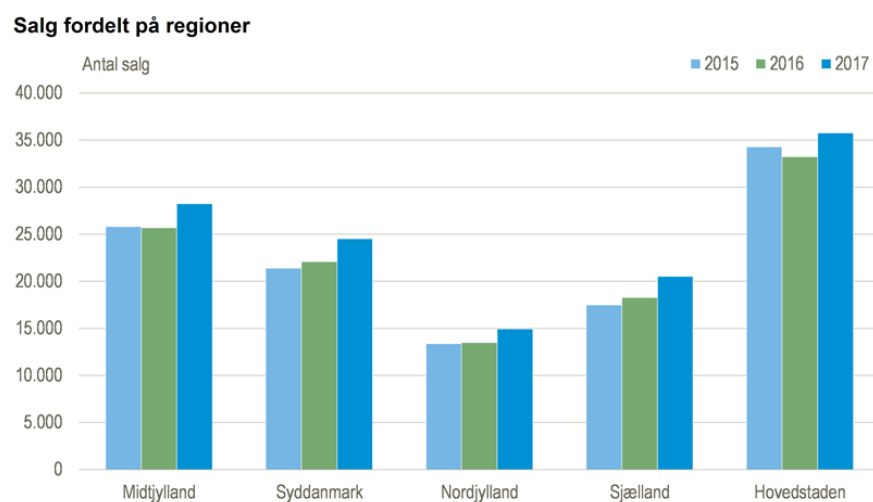
I forhold til resten af landet er det især i København at boligmarkedet er attraktivt pga. høj omsætning af boliger pga. øget urbanisering. Grundet stigende priser, så sker der også en bevægelse hvor kunderne sælger deres bolig i byen og køber huse uden for byen. Bankerne kæmper hårdt om finansiering af andelsboliglån, realkredit- og boliglån.

Især har finansieringen af andelsboliglån været et produkt hvor bankerne gerne sænker renten på udlån for at få kunder. Prisudviklingen for andelslejligheder ligner prisudviklingen for enfamiliehuse. På landsplan minder prisudviklingen for andelslejligheder i den undersøgte periode (fra 1. kvartal 2014 til 2. kvartal 2017) mere om prisudviklingen for enfamiliehuse end om prisudviklingen på ejerlejligheder, der er steget kraftigere i løbet af den pågældende periode, se nedenstående Figur 20. Det til trods for, at andelslejligheder ligner ejerlejligheder mere end enfamiliehuse, da der i denne analyse kun er medtaget andelslejligheder, der ligesom ejerlejligheder er mest koncentreret i de store byer.

Andelsboligpriserne er reguleret i forhold til ejerboliger. Forskellen i prisudviklingen for andelslejligheder og ejerlejligheder kan skyldes, at prisfastsættelsen for andelslejligheder ikke er fri, idet lovgivningen fastsætter en maksimalpris, som begrænser andelsbevisernes salgspris i perioder med høj efterspørgsel efter andelslejligheder. Maksimalprisen er blandt andet bestemt af foreningens formue.

Ved analyse af boligmarkedet i København, kan vi få indsigt i hvorfor mange banker fokuserer så stærkt på dette markedsområde. I forhold til resten af landet er det især i København, at boligmarkedet er attraktivt pga. høj omsætning af boliger. Jf. tabel 20 vises at antallet af handler er størst i hovedstadsområdet:

Figur 20

Kilde: Danmarks statistik (Danmarks statistik, 2018)

Salgsfremgangen er størst i hovedstadsområdet sammenlignet med de andre regioner. Den største stigning i handelsaktiviteten var i Region Sjælland med 12 pct., mens den laveste stigning var i Region Hovedstaden med 8 pct. I de tre øvrige regioner steg handelsaktiviteten mellem 10 og 11 pct. fra 2016 til 2017. En af grundene er stigende priser. Det kan henses til en bevægelse, hvor kunderne sælger deres bolig i byen og køber parcelhuse uden for byen med ønske om mere plads. Pga. stor tilstedeværelse af mange banker i hovedstaden, så kæmper de hårdt om kundernes finansiering af andelsboliglån, realkredit- og boliglån.

Bankerne er generelt pressede på indtjeningen fra udlånsmarginale, hvilket illustreres bedst ved at se på udviklingen på den lange rente og den korte rente over tid, jf. Figur 21:

Figur 21

Kilde: Finans Danmark (Obligationsrenter, 2019)

Rentemarginalen er forskellen på summen af bankens indlåns- og udlånsmarginale, dvs. bankens samlede indtægt ved at låne penge ud og ved at modtage indlån. Når Nationalbanken sætter renten op eller ned, stiger eller falder renten på bankens lån typisk også. Det sker oftest ikke at den sættes nær så meget op eller ned som hos Nationalbanken, og det skyldes konkurrencesituationen mellem bankerne. Rentemarginalen benyttes til at dække bankens fundingomkostninger, risiko for tab og forrentning af aktionærernes indskud i banken. Rentemarginalen er oftest større ved lavkonjunktur, da risikoen for tab øges. Rentemarginalen er tit mindre under en højkonjunktur, da risikoen for tab mindskes.

Andelsbolig

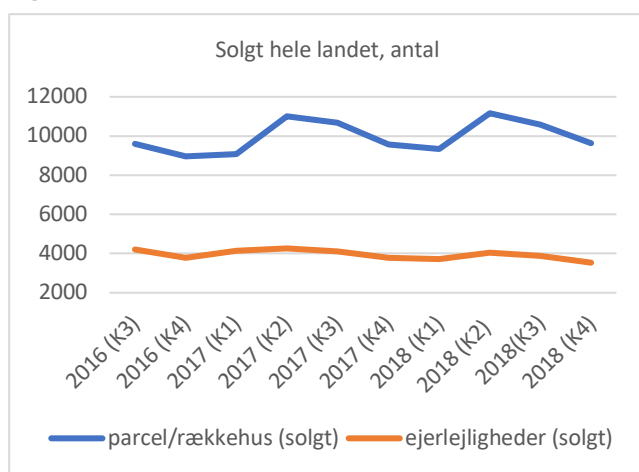
Især har finansieringen af andelsboliglån været et udlånsprodukt, hvor bankerne gerne sænker renten på udlån for at få nye kunder. Gennemsigtheden på den rente kunderne kan opnå på deres boligfinansiering er øget via stor fokus fra medierne, Mybanker.dk samt oplysninger fra familie eller venner. Samtidig er prisudvikling på andelsboliger ikke fulgt med som på ejerboliger, da lovgivningen fastsætter en maksimalpris på andelsboligpriserne (Holmgaard, 2018).

Ejerbolig

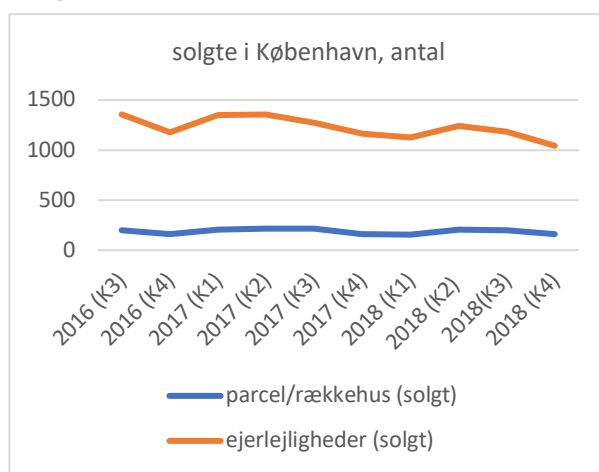
Ved sammenligning af antal boliger til salg og antal solgte boliger for henholdsvis København og for hele landet, jf. figur 22 til 25, så er der en kortere salgstid for ejerboliger i København. Andelen af solgte ejerlejligheder i København er større end på landsplan sammenlignet med parcel/rækkehuse jf. figur 22 og 23. Det vidner om at koncentrationen af ejerlejligheder er størst i hovedstaden. De nedenstående grafer viser udviklingen af solgte boliger og boliger udbudt til salg. De er udarbejdet ud fra tal fra Danmarks statistisk.

(grafer nr. 22-27 lavet jf. bilag 11 med data fra Danmarks statistik, jf. bilag 9)

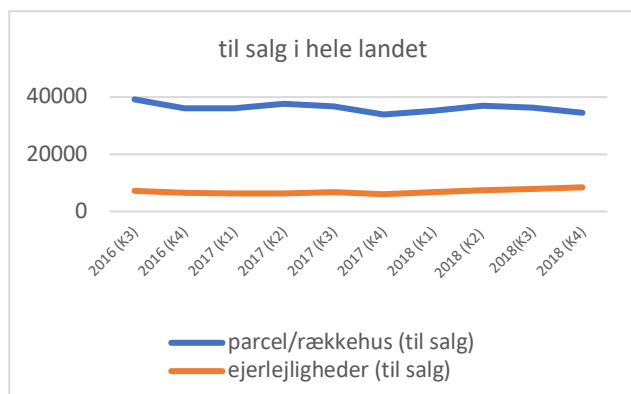
Figur 22

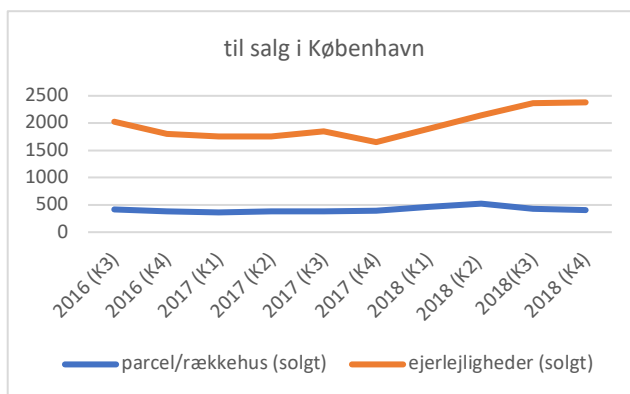
Figur 23

Figur 24

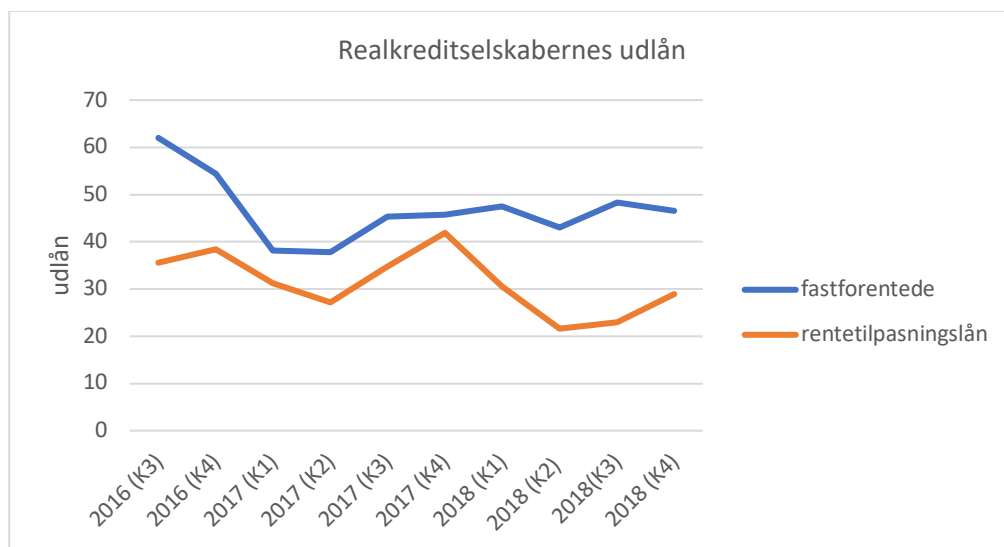

Figur 25

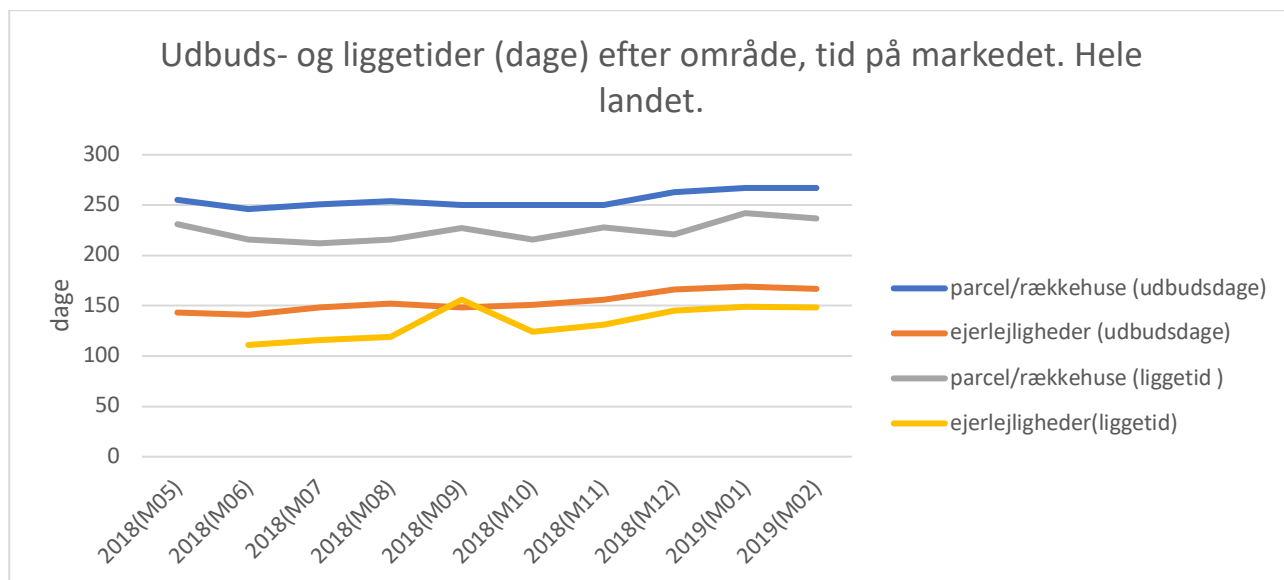
Der er en tendens til at der er et mindre fald af antallet af solgte boliger frem mod 2018, og en samtidig stigning af boliger til salg i København, som procentuelt stiger mere end i resten af landet. Sammenlignet med realkreditselskabernes udlån jf. figur 26, så er der her en tilsvarende tendens hvor det fremgår at udlånene falder frem til 4. kvartal 2018.

Figur 26

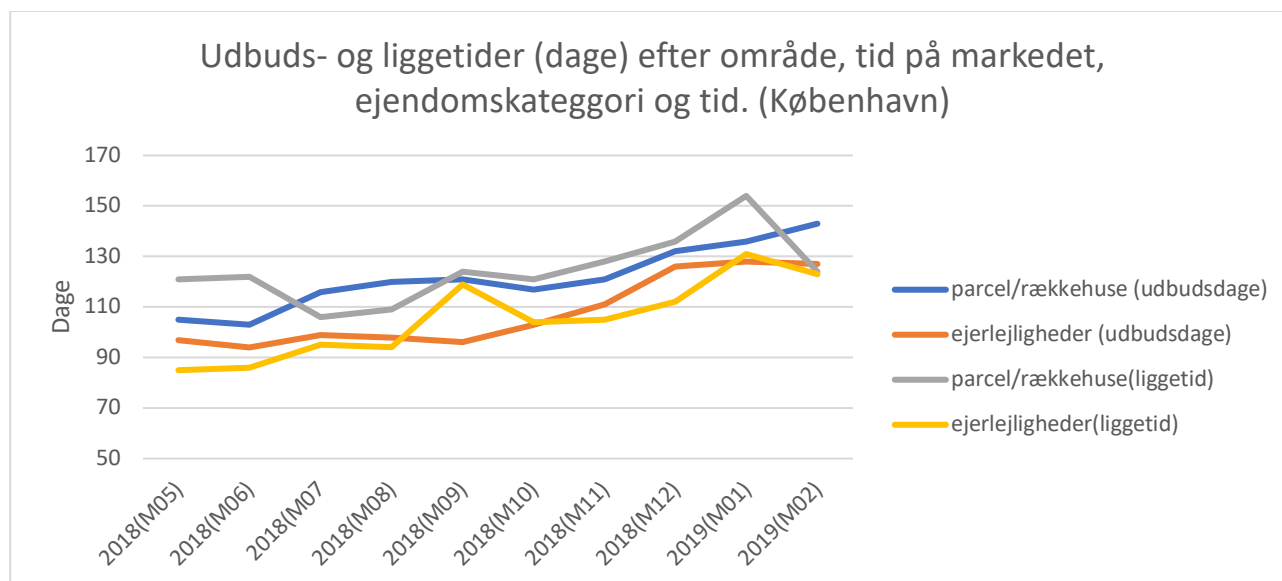

Udbudstid og liggetider for København er signifikant mindre end for resten for landet jf. figur 27:

Figur 27

Figur 28

Analysen af boligmarkedet viser at markedet for boligsalg og -køb er større i København på ejerlejligheder jf. figur 28. På landsplan er der flere solgte rækkehus/parcelhuse sammenlignet med i København. Antallet af solgte boliger er større i København end på landsplan. Det primære marked for andelsboliger er i hovedstaden, og er med til at gøre det københavnske boligmarked et stærkt prioriteret marked for bankerne. Når rentemarginalerne er blevet mindre samtidig med et stort indlånsindskud i bankerne, så øger det bankernes fokus på at udvide deres markedsområde (Hoffmann, 2017).

Delkonklusion

På baggrund af analyse af boligmarkedet, så kan vi godt forstå at Sparekassen Kronjylland og Jutlander Bank har valgt at åbne filialer i København. Der er en større omsætning af boliger og det betyder at det generer flere gebyrer og renteindtægter for bankerne. Den sikkerhed der kan fås for banklånene, i form af tinglyst pant i andelsboliger, som optages ifm. finansiering til andelsboliger, er aktiver som er stabile i værdi. Andelsboligerne er reguleret af lovgivningen og der vil ikke være store udsving i boligpriserne. Massen af ejerboliger er stærkt koncentreret i København og omsætningen af disse er stor. Det kan skyldes ændring i kunders behov for mere plads, krav om grønne områder samt positiv ændring i indkomsten. Derfor er det forståeligt at Sparekassen Kronjylland følger strategien om at udvide deres markedsområde til København for at opnå et bedre resultat. Det fremgår dog også at antallet af udbudte lejligheder til salg i København er steget fra

2017 og ind i 2018, og at stigningen er større for ejerlejligheder i københavnsområdet kontra resten af landet. Det fremgår desuden at kurven for udbudstiderne er steget mere for Københavnsområdet for salg af lejligheder i forhold til resten af landet fra 5. måned 2018 og frem til nu. Antallet af solgte lejligheder er for København desuden faldet støt side 2016 med en mere nedadgående kurve, end for resten af landet. På trods af at der derfor er et stærkt marked i København fremgår det således også, at det går i en nedadgående retning med både udbudstider, salgstider og antallet af salg.

Oprettelse af en ny filial:

For at belyse hvordan Sparekassen Kronjylland øger sin indtjening ved at udvide til et nyt markedsområde, så vil vi udregne udgifter og indtægter for etablering af en ny filial i København. Oftest er der en række store barrierer ved at opstarte en filial, og for at få den til at give overskud. Det skyldes at overskuddet skal generes via driften så der er dækning for etableringsomkostninger, og samtidig skal der sikres en kundetilgang for at sikre omsætning. Her er der alene tale om en rådgivningsfilial uden kassebetjening.

Tallene i vores følgende beregninger er udarbejdet ud fra vores erfaringer fra branchen og er derfor et estimeret budget. Vores viden fra filialdrift er kommet gennem egen viden og erfaring fra vores leder. Derved har vi forsøgt at danne os et indblik i, hvilken fortjeneste der kan være ved åbning af en ny filial. Det har ikke været muligt at få udleveret et filialbudget, da det er fortrolige oplysninger pga. konkurrencesituationen. For at kunne beregne hvilke omkostninger der vil være ved etablering af en ny filial, har vi lavet følgende antagelser;

For åbning af en ny filial i København er det forventeligt med 1 filialdirektør, 5 bankrådgivere og 1 kundemedarbejder eller en trainee. Vi mener, at det er et passende antal medarbejdere i en filial på baggrund af arbejdsfordeling og kundebase i København. Nedenstående beregning på indtjening ved filialåbning er en forenklet beregning. Der er beregnet på årsbasis og i nogle tilfælde, så bliver rådgiverne ansat løbende i takt med en stigende kundetilgang i porteføljerne.

Herefter har vi estimeret et forventet budget for etablering af en ny filial i København.

Udgifter

Løn for medarbejdere: 5 bankrådgivere á 40.000 kr./md i løn og 55.000 kr./md for en filialdirektør.
For en trainee eller kundemedarbejder forventes en løn på 20.000 kr./md.

Leje af filial er sat til 60.000 kr./mdr. (estimeret ud fra oplysninger på deaserhverv.dk) som er en forventet erhvervsleje af lokale i København, i en mellem attraktiv placering i København. Dernæst kommer udgifter til el, vand, telefonregninger og alarm. Der er anslået udgifter for 1 mio. kr. til indretning og møblering af filialen samt for køb og opstilling af it-udstyr. Jf. Tabel 7 fremgår beregning for analyse af en ny filial. Der er ikke medregnet løbende afskrivninger, ej heller udgifter til kursus da hovedorganisationen forventes at betale for eksempelvis undervisning.

Tabel 7

Etablering af ny filial:	Det 1. år ved åbning af filial
<u>Udgifter</u>	
året:	
løn:	3.300.000
filialleje	600.000
anvendelsesudgifter: el, vand, varme	36.000
markedsføring/reklame	50.000
It udstyr	350.000
alarm & overvågning	250.000
indretning	200.000
møbler	200.000
i alt:	<u>4.986.000</u>

Kilde: egen tilvirkning, se bilag 11 excel

Indtægter

Efter udgifterne til etablering af filialen er opgjort, så skal der estimeres, hvad bankfilialen tjener på kunderne. I Danske bank og Nordea har man i gennemsnit 350 familier i sin portefølje, og en forventet indtjening er på 5-7 mio. kr. pr. portefølje. Forventeligt tjenes der ml. 5.000-60.000 kr. på en familie, som banken får som kunder. Indtjeningen er afhængig af størrelsen på udlån, investeringer, pension samt forsikringer. Vi har erfareret, at der vil være et stort spænd på indtjeningen fra topkunder med et større samlet helkundeforhold, end for et gennemsnitligt kundeforhold. Det tager længere tid at lande de større kunder, som vi baserer på egne erfaringer, da de oftest ønsker større tilknytning til deres eksisterende bank. For at forenkle beregningen har vi derfor skønnet at banken tjener ca. 15.000 kr. i gennemsnit om året på en familie.

Tabel 8

<u>Indtægter:</u>	
Indtægter pr portefølje:	5.000.000
udlån, investering, forsikringer, pension, livsforsikringer, gebyr	
indtægter for hele filialen:	
i alt:	25.000.000
Indtjening pr. filial om året: 25.000.000 - 4.986.000=	
<u>20.014.000</u>	

Kilde: fra egen tilvirkning, bilag 11 excel

Overstående beregning jf. Tabel 8 viser at der ved etablering af en filial, kan bidrage med en øget indtjening til Sparekassen Kronjylland på ca. 20 mio. kr. om året, og med yderligere i de kommende efterfølgende år efter første opstartsår, hvor der er ekstraordinære udgifter til etablering af filialen.

Sparekassens nettorente- og gebyrindtægter var i 2018 på 1.042.081.000 kr., og ved fordeling af dette over deres 38 afdelinger, så tjener de i gennemsnit 27.423.184 kr. pr. filial. Således er vi tilnærmelsesvis tæt op af sparekassens egne tal for hvad de tjener på en filial, med vores estimerede 20 mio. kr. i indtjening ved ny filial.

For at budgettet kan opnås er det nødvendigt, at der allerede er eksisterende kunder i rådgivernes porteføljer. Da dette ikke er tilfældet, så skal der en øget kundetilgang til for at opnå den estimerede indtjening på 20 mio. kr. om året. Fra at filialen er etableret, koster det Sparekassen Kronjylland 415.000 kr. om måneden i udgifter at holde åbent. For at der er break-even af udgifterne, så skal de have en nettokundetilgang på 27 familier om måneden i hver rådgiverportefølje som nye kunder. Af egen erfaring, så er det ret mange kunder om måneden, som skal vælge sparekassen til. Her er der heller ikke taget højde for kundeafgang i porteføljerne. Hvis den nuværende trend med at kunderne søger hen mod lokale banker fortsætter så vil det måske være en mulighed for dem at vækste så meget som det er nødvendigt.

I forbindelse med opstart af en filial er det sjældent, at kunderne er i rådgivernes porteføljer fra start. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at flytte eksisterende kunder fra øvrige af sparekassens afdelinger, som evt. i forvejen er i markedsområdet i hovedstaden og betjenes fra Jylland, til den ny filial. På denne måde har rådgiverne en kundemasse at arbejde ud fra. Det kunne være jyske kunder som er flyttet til København. De vil dog tælle som en intern flytning, men det kunne frigive tid til nye kunder hos den eksisterende bankrådgiver i Sparekassen Kronjylland som er lokaliseret i Jylland. For at kundeporteføljen kan blive bygget op, så kan det enten gøres ved markedsføring i området, gennem sponsorater eller ved at benytte eksisterende kunder som ambassadører.

Derved kan Sparekassen Kronjylland opnå en langt hurtigere tilgang af nye kunder for at øge sit indtjeningsmål.

Ved boligkøb henvender kunder sig ofte til flere banker for at få et godt tilbud på deres boliglån. Samtidig kan der være kunder i markedet, som henvender sig, hvis de har fået afslag på boligkøb. Sparekassen vil kunne have et incitament til at gøre disse til kunder i sparekassen for at opnå indtjeningsmålet på de 20 mio. kr. om året.

Konklusion

Sparekassen har formået at vækste ved at følge sin strategi om at åbne nye filialer. Det fremgår ved analysering af nøgletallene, at de har haft stigende udgifter til personale og administration, men også at de har formået at skabe indtægter ved at få større gebyrindtægter selvom rentemarginalerne er faldet. De har også oplevet positiv vækst som følge af den opgangstid vi er i, blandt andet med faldende nedskrivninger, samt tilbageførsel af nedskrivninger, samt positive kursregulerer der også har forbedret regnskabstallene.

Set i forhold til Jutlander Bank har sparekassen ikke performet med samme acceleration i den 5-årige periode vi har kigget på. Men de har ligget mere stabilt i analyseperioden, hvor Jutlander har lavet større resultater idet de er startet med et dårligere udgangspunkt.

Ved vurdering af Sparekassens solvens finder vi, at de har en pæn overdækning på deres kapitalprocent, og at de, som tingene ser ud nu, godt kan klare kravene til solvensen med de gældende regler. De holder sig også indenfor pejlemærkerne for tilsynsdiamanten, men de ligger højt på blandt andet udlånsvækst og store engagementer, og har derfor en vis risiko her, muligvis også på grund af deres nylige vækst ved udvidelse af flere filialer. Til forskel for Jutlander Bank har de ikke mulighed for at skaffe kapital ved udstedelse af aktier. De hårdere solvenskrav som kan komme i fremtiden, kan dermed være hårdere for Sparekassen Kronjylland end eksempelvis Jutlander Bank.

Vi vurderer at Sparekassen har haft held med at åbne filialer i hovedstaden, og vi vurderer jf. vores analyse med åbning af en filial, at det kan være meget rentabelt for en jysk bank at få en placering i København, hvor de store prisstigninger på boliger har hjulpet bankernes indtjening. Vi kan dog også se af statistikkerne på boligmarkedet, at tendensen er, at det muligvis er de nye vækstregler der ser ud til at have givet en justering på priserne, som nu bøjer af.

Jf. vores gennemgang af Finanstilsynets påbud kan vi konkludere, at der blandt andet er foretaget risikofyldte udlån til eksempelvis andelsboliger, som har resulteret i påbud til sparekassen, samt har der været manglende vurderingsgrundlag for belåning af andelsboliger.

Vores samlede vurdering af om sparekassen kan vækste er derfor, at det godt kan betale sig at åbne en filial, hvis der kan skaffes kunder, ligesom vi har beregnet. Problemet er hvordan kunderne kan skaffes ind i en nyåbnet filial, og den letteste vej til nye kunder kan ligne at være at tage dem de andre banker har givet afslag. Hvis dette er situationen, regner vi med at sparekassen vil stå svagt

når markedet vender. Samtidig er det vores vurdering at den strategi er uholdbar i længden, idet påbud fra Finanstilsynet alt andet lige, må få sparekassen til at stramme op på deres kreditgivning, således at de kunder de får ind og bevilger lån til, skal være normale kunder med normale risici. Dette får os til at overveje om sparekassen vil have sværere ved at tiltrække nye kunder, hvis de skal stramme markant på deres kreditpolitik i forhold til tidligere.

I forhold til Jutlander Bank har de også fået påbud for at tage for store risici, og vores konklusion er derfor at de, på samme vis som Sparekassen Kronjylland, også kan have givet nogle risikofyldte kunder lån, som når markedet vender, måske kan føre dem ud i en krise.

Når de nye vækstkommuneregler tages i betragtning sammen med et boligmarked der ligner at det begynder at vende nedad, sammenholdt med påbud fra Finanstilsynet der bør give en strammere kreditgivning, så vurderer vi at sparekassen er i risiko for at kunne overleve på sigt, specielt hvis markedet vender.

Perspektivering

Efter at have arbejdet med opgaven finder vi det interessant at se, hvordan Sparekassen Kronjylland klarer sig den kommende tid. Vi mener at påbudene fra Finanstilsynet må medføre en afdæmpning i forhold til den vækst de har kunnet skabe i hovedstadsområdet, idet de er nødt til at være mere kritiske i deres bevilling af nyudlån fremover. For at opfylde kravene fra Finanstilsynet så skal de styrke deres kontrolorganisationer i kreditstyring og specielt ved udlån til andelsboliger.

Særligt når de nu har investeret i nye afdelinger og i fornyelse af IT-driften, så er det essentielt at de formår at skabe en øget indtjening over tid. Dette vurderer vi kan være svært hvis konjunkturerne vender, og derfor er timingen af øget kreditstyring vigtigt i forhold til hvordan sparekassen vil klare sig fremover. Vi tror, at en ny krise vil stille dem rigtig dårligt hvis den kommer for tidligt, da deres potentielt meget risikofyldte nye porteføljer i hovedstaden kan give store tab til sparekassen. Med fremtidens fortsatte øgede krav til solvens, så er spørgsmålet om de kan have gavn af at vækste ved at fusionere med andre banker, eller om de planlægger at fortsætte som sparekasse med fokus på organisk vækst. Lige nu står de uden samme mulighed for at skaffe ny kapital, som de traditionelle banker har adgang til via aktiemarkedet. Derimod kan sparekassen i stedet udstede garantbeviser, men hvor de dog skal betale en rente til indehaveren af garanten. Rentebetalingerne kræver, at sparekassen har reserver at betale rente, hvilket kan påvirke kapitalgrundlaget. Vi ser således at fremtiden for Sparekassen Kronjylland er gunstig hvis de får styr på kreditkvaliteten samt at de

polstrer sig endnu mere, for at stå imod en mulig finanskriser eller en evt. ny boligboble i København.

Referencer

- Auktionsresultater statsobligationer*. (2019). Hentet fra www.nationalbanken.dk:
<http://www.nationalbanken.dk/da/statsgaeld/Auktionerogudstedelser/Sider/Auktionsresultater---Statsobligationer.aspx>
- bekendtgørelse om kapitaldækning*. (8. 04 2011). Hentet fra [finansraadet.dk](http://www.finansraadet.dk):
<http://www.finansraadet.dk/Media/dokumenter/politik/høringssvar/solvensogkapitaldækningforhold/lovforslag/h%20udkast%20til%20bek%20om%20kapitaldækning-286608-v2.pdf>
- Bendtsen, B. (07. 06 2006). *Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om værdipapirhandel m.v. og lov om gevinstopsparing*. Hentet fra
<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=27318>
- Berg, J. (22. 11 2018). *PWC Bankseminar Nyt fra Finanstilsyne*. Hentet fra [pwc.dk](https://www.pwc.dk):
<https://www.pwc.dk/da/arrangementer/2018/Bankseminar-jesper-berg.pdf>
- BNP-indikatoren vokser med 0,8 pct. i fjerde kvartal*. (14. 02 2019). Hentet fra [dst.dk](https://www.dst.dk):
<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=27737>
- Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2018-2019*. (14. 03 2019). Hentet fra [skm.dk](https://www.skm.dk):
<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/centrale-skattesatser-i-skattelovgivningen-2018-2019>
- Danmarks statistik*. (2018). Hentet fra <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=27979>
- Dansk økonomi bevæger sig længere ind i højkonjunktoren*. (20. 03 2019). Hentet fra [nationalbanken.dk](http://www.nationalbanken.dk):
http://www.nationalbanken.dk/da/publikationer/Documents/2019/03/ANALYSE_Nr%207_%20Udsigter%20for%20dansk%20økonomi%20-%20marts%202019.pdf
- FINANS, A. R. (28. 12 2017). *Danske bankfilialer lukker på stribe - og det vil fortsætte*. Hentet fra finanswatch.dk: <https://finanswatch.dk/Finansnyt/article10154268.ece>
- Fortsat pæn indtjening i bankerne i første halvår 2018*. (12. 10 2018). Hentet fra finansdanmark.dk:
<https://finansdanmark.dk/nyheder/2018/fortsat-paen-indtjening-i-bankerne-i-foerste-halvaar-2018/>
- Hoffmann, E. F. (30. 05 2017). *Danskernes indlånsoverskud i bankerne bliver ved med at stige*. Hentet fra [nationalbanken.dk](http://www.nationalbanken.dk): www.nationalbanken.dk/da/statistik/find_statistik/Sider/2017/Danskernes-indlaensoverskud-i-bankerne-bliver-ved-med-at-stige.aspx
- Holmgaard, J. (29. 01 2018). *Hvordan har priserne på andelslejligheder udviklet sig?* Hentet fra [dst.dk](https://www.dst.dk):
<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetAnalyse.aspx?cid=29821>
- Hopkin, P. (2016). *Commercial Banking, "The management of risk, 3. edition"*. London: kogan page ltd.

Ikke længere frit valg på alle lånehylde. (22. februar 2018). Hentet fra Nordea.dk:
<https://nordeakreditbolignyt.nordea.dk/artikler/201802-ikke-laengere-frit-valg-pa-alle-lanehylder>

Kailay, S. S. (28. 04 2019). *Danske banker falder fra rekordtinder: Stort milliarddyk i indtjeningen*. Hentet fra berlingske.dk: <https://www.berlingske.dk/virksomheder/danske-banker-falder-fra-rekordtinder-stort-milliarddyk-i>

Kapitalkrav til banker. (27. 06 2018). Hentet fra nationalbanken.dk:
https://www.nationalbanken.dk/da/publikationer/Documents/2018/06/Analyse_Kapitalkrav%20til%20banker%20-%20myter%20og%20facts.pdf

Larssen, P. R. (01. 04 2016). *Hvordan bliver kapitalreglerne for bankerne i fremtiden?* Hentet fra pwc.dk:
<https://www.pwc.dk/da/artikler/2016/04/hvordan-bliver-kapitalreglerne-for-bankerne-i-fremtiden-.html>

Lov om finansiel virksomhed. (10. 06 2003). Hentet fra www.retsinformation.dk:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=26288#A5>

Nielsen, L. (22. september 2017). *Nu bliver boligmarkedet delt i to*. Hentet fra finans.dk:
<https://finans.dk/privatokonomi/ECE9892880/nu-bliver-boligmarkedet-delt-i-to-se-om-du-er-ramt-af-stramningerne/?ctxref=ext>

Nielsen, L. (23. juli 2018). *Her rammes boligejerne af nye skatteregler*. Hentet fra finans.dk:
<https://finans.dk/privatokonomi/ECE10756332/her-rammes-boligejerne-af-nye-skatteregler/?ctxref=ext>

Obligationsrenter. (04 2019). Hentet fra finansdanmark.dk: <https://finansdanmark.dk/toerretal/boligstatistik/obligationsrenter/>

Pengeinstitutter tjente 40 mia. kr. i 2017. (06. 06 2018). Hentet fra finanstillsynet.dk:
<https://www.finanstillsynet.dk/Nyheder-og-Presse/Pressemeddelelser/2018/Markedsudviklingsartikel-for- pengeinstitutter-2017>

Pengeinstitutternes størrelsesgruppering. (07. 12 2018). Hentet fra finanstillsynet.dk:
<https://www.finanstillsynet.dk/Tal-og-Fakta/Statistik/Statistik-om-sektoren/Pengeinstitutternes-stoerrelsesgruppering>

Ramsussen, J. (24. 01 2012). *Brug den såkaldte tilsynsdiamant næste gang, du investerer i bankaktier. På den måde kan du skelne mellem de risiko villige og de mere konservative pengeinstitutter*. Hentet fra penge.dk: <https://penge.dk/investering/fa-styr-pa-bankens-risiko-149478>

Redegørelse om inspektion i jutlander bank A/S. (20. 12 2018). Hentet fra finanstillsynet.dk:
<https://www.finanstillsynet.dk/Tilsyn/Vurderinger-af-finansielle-virksomheder/2018/JutlanderBank-201218>

Redegørelse om påbud til Sparekassen Kronjylland. (11. dec. 2018). Hentet fra Finanstillsynet.dk:
<https://www.finanstillsynet.dk/Tilsyn/Tilsynsreaktioner/Paabud/2018/Sparekassen-Kronjylland-111218>

Redegørelse om temainspektion i Sparekassen kronjylland. (12. 04 2016). Hentet fra finanstillsynet.dk:
<https://www.finanstillsynet.dk/Tilsyn/Vurderinger-af-finansielle-virksomheder/Vurdering-af-finansielle-virksomheder-2016/VU-sparekassen-kronjylland-12-04-16>

Redegørelse om temainspektion i Sparekassen Kronjylland. (19. 06 2018). Hentet fra finanstilsynet.dk:
<https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Vurderinger-af-finansielle-virksomheder/2018/Tema-kronjylland>

Sehested, C., & Brahm, K. (20. 02 2018). *Bankernes indtjening banker i vejret - forbrugervagthund savner konkurrence.* Hentet fra Jyllands-posten.dk: Det fremgår af en artikel fra Finanswatch, at det var gældende for stort set hele landets danske banker at de alle har oplevet regnskaber der toppede i 2017, med baggrund i kursreguleringer og tilbagefør

Stenbæk, N. S. (2017). *Nyt fra Finanstilsynet v/ Niels Storm Stenbæk, kontorchef, Finanstilsynet.* Hentet fra pwc.dk: <https://www.pwc.dk/da/arrangementer/2017/niels-bankseminar.pdf>

Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter. (07. 03 2018). Hentet fra finanstilsynet.dk:
<https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Tilsynsdiamanten-for- pengeinstitutter>

Vejledning om forsigtighed i kreditvurderingen ved belåning af boliger i vækstområder mv. (29. januar 2016). Hentet fra Finanstilsynet.dk:
<https://www.finanstilsynet.dk/~media/Nyhedscenter/2016/Vejledning-om-tilstraekkeligt-kapitalgrundlag-og-solvensbehov-for-kreditinstitutter.pdf?la=da>

Vejledning om risikostyring på likviditetsområdet for penge- og realkreditinstitutter. (14. 10 2015). Hentet fra finanstilsynet.dk: <https://www.finanstilsynet.dk/AttachedFiles/%7B1f459170-5787-42c1-94b4-31939b9383db%7D.%7B43a8e705-a254-490c-bc37-4abec9d85277%7D.Vejl.%20om%20risikostyring%20paa%20likviditetsomraadet.pdf>

Vurderinger af finansielle virksomheder. (2018). Hentet fra Finanstilsynet.dk:
<https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Vurderinger-af-finansielle-virksomheder/2018/JutlanderBank-201218>

Wrang, J. (01. 05 2018). *Stor international undersøgelse viser, at der er markante forskelle i investorernes forrentningskrav til investeringer i Danmark .* Hentet fra optimum-consulting.dk: <http://optimum-consulting.dk/wp-content/uploads/2018/06/Investorernes-forrentningskrav-Resultatet-af-P.-F.s-2017-spørgeskemaundersøgelse-maj-2018.pdf>

Årlig udpegning af SIFI-institutter. (17. 07 2018). Hentet fra finanstilsynet.dk:
<https://www.finanstilsynet.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/2018/sifi-udpegning-2018>

(2018). *Årsrapport 2018.* Sparekassen Kronjylland.

Årsrapporter:

Årsrapporter fra Sparekassen Kronjylland 2014-2018

Årsrapporter fra Jutlander Bank 2014-2018

Hjemmesider:

Deloitte.dk

Øvrige kilder:

Egne noter fra undervisning af Peter Vollsted

Bilag:

Se vedhæftet dokumenter for bilag nr. 1 til 12.